

אתנתא

בשבע 1125 | י"ח בכסלו תשפ"ה, 19.12.24

דוברת מועצת שומרון פועלת כדי שיקירו את
האזור הזה לא רק מאירועי טרור // עניין אישי

דביר שרייבר הצליח לגרום למערכת
לגייס אותו למילואים וחזר כדי לספר

האם אתם בודקים מה נמצא לכם על הצלחת כשאתם
בחתונה, במסעדה או בבית מלון? בעמותת 'כושרות'
פועלים כבר קרוב לעשרים שנה כדי לשים קץ לבורות
בתחום הכשרות וליצור שקיפות שתאפשר לצרכנים
לדעת מה הם באמת אוכלים

יוסף ארנפלד

פזם אירוע של

מחסני הוצאת ידיעות ספרים

במכירת חיסול בהנחה

מיליון וחצי ספרים
במחירים מצחיקים החל מ-

10 ₪

20 ₪

40 ₪

30 ₪

מספרי סגל מרכזי-לחור
הוצאת סיגליות

מחסן ידיעות ספרים
רחוב הירקון 35, יבנה
ב- 😊 מחסן ידיעות ספרים

המכירה תתקיים מה-25.12.24 ועד 02.01.25
שעות פעילות: א'-ה' 10:00-20:00
שישי 8:00-13:00 | מוצ"ש 19:00-23:00

"אנוכי אערבנו, מידי תבקשנו..."

עצדת זעקה ותמיכה בעסקה משיבת חיים

בהשתתפות:

הרבנית אסתי רוזנברג | הרב מרדכי ורדי
הרבנית רחלי פרנקל | הרב פרופ' ג'פרי וולף | ד"ר יפה גיסר
פנחס ולרשטיין | שרה אליאש | ד"ר שרה עברון | בכל סרלואי
יובל לווינגר | אודי לאון | מירב לשם גונן | חגי לובר
ג'ון גולדברג פולין | משה שפירא | צבי זוסמן

ליווי מוסיקאלי בשירי תפילה:
הרב ראובן טבול | עידו ושירה גל

הנחייה: שייקה אל עמי

ראשון | כ"א כסלו | 22.12 | 19:30
מתחם התחנה הראשונה, ירושלים

"הילד איננו, ואני אנא אני בא"

סדקו
לעוד אידועים
בקהילתכם

איך בונים אהבה אמיתית?

"אני מרגישה שהוא לא אוהב אותי יותר. הייתה לנו אהבה בשנתיים הראשונות והיא פשוט נגמרה" אמרה נעמי בעצב.

"אני לא אוהב אותה? אני עושה הכל על מנת שהיא תהיה שמחה. בטח שאני אוהב אותה" ענה רו.

"אני מרגישה שאתה לא מתעניין בי" השיבה נעמי "מהי לדעתם אהבה?" שאלתי

"חברות אמיתית, משיכה" ענתה נעמי "איכפתיות, דאגה" הוסיף רו.

"נכון כל אלו הם לבנים הכרחיים לבניית אהבה. אבל האמת שהמשמעות של אהבה זוגית היא הרצון החזק להיות אחד" עניתי

"כן, אבל מה לגבי להרגיש את הפרפרים האלה בבטן? את ההתרגשות הזאת?"

"התאהבות זה מעין כלי דמיוני מקשר שהוא לא אמיתי, שהקב"ה יצר על מנת להצליח לחבר מאוד חזק בין שני אנשים שונים ואפילו הופכים שלא מכירים אחד את השני". עניתי

"למה את אומרת שהתאהבות זה לא אמיתי?" שאלה נעמי

"כי דברים אמיתיים הם נצחיים והתאהבות היא מעין סוג של התלהבות שעונה על מעין כמיהה חיצונית, אבל זה לא באמת אהבה ולכן היא חולפת" הסברתי

"אז אם אני מרגישה שנגמרה האהבה בינינו?" שאלה

"זו לא האהבה שנגמרה אלא ההתאהבות."

אהבה היא דבר שאמורים לבנות בצורה בוגרת, חזקה ונכונה, אחרת תמיד תתגעגעו לתופעה הזמנית הזאת שהייתה לכם: ההתאהבות"

"אז בעצם כל מה שהיה עד עכשיו לא נחשב? זו לא אהבה אלא סתם אשליה?" שאלה נעמי

"זה היה שלב הכרחי בקשר. על מנת שתוכלו לבנות אהבה חזקה עם עומק ויציבות נתבונן ב-4 שלבי התפתחות האהבה לפי שלמה המלך: אחותי, רעייתי, יונתי, תמותי."

כל אחד מהמושגים האלה הוא שלב שצריך לעבור ולהצליח לייצב אותו."

"ברגע שאני עובר שלב, אני מתחיל שלב חדש?" שאל רו

"כן, אבל כל השלבים צריכים להמשיך ולהתקיים בו זמנית, זה לא דילוג ומעבר משלב לשלב אלא בנייה של שכבות."

"אז מה משמעות השלבים האלה?" שאל רו בסקרנות

"שלב א' אחותי - תשתיי הבטחון בקשר. שלב שבו אני מתייחס לאשתי כאל קשר דם, ממש כמו אחות, נולדנו אחים ונסיים כאחים"

"אז איך זה שהיהדות מתירה להתגרש?" שאלה נעמי

"אני לא אומרת שאסור לגרש, אבל כל עוד בוחרים בחיי הנישואין, נתייחס לקשר הזה כקשר שלא ניתן לפירוד. יש זוגות שחיים עם מעין מזוודה וירטואלית בבית כשכל ויכוח קטן או גדול מתחילים להשתמש במשפטים כמו: טעיתי שהתחתנתי, נפלתי, הייתי תמים וכו.....

הדבר הזה פוגע ביכולת שלנו להתקשר באמת כי אחד הצדדים מרגיש מאויים ואז הוא לא מצליח להיות בפתיחות לב אמיתית כי עוד מעט הכל ייגמר."

"אני חווה את זה שהיא כל הזמן מרגישה פספוס שהיא לא התחתנה עם החבר הראשון שלה ויש לה מעין משאלת לב שאולי יום אחד הם יתחתנו, הדבר הזה גורם לי להרגיש ממש לא יציב בקשר" התלונן רו

"נעמי, תחושת חוסר הוודאות הזו בקשר שאולי התחתנת עם האדם הלא נכון לא מאפשר לרו להביא את עצמו עד

הסוף לקשר כי הוא מרגיש שהוא נמצא במעין תנאי. רו, חשוב שנשים לב שתחושת התנאי הזו שאתה מרגיש היא לא רק תחושה פנימית שלך מתוך חוסר אמון בזה שקשר יכול להיות נצחי ללא תנאי.

בכל מקרה, אתם צריכים לפתח תודעה שאתם יחד הולכים על הדרך המשותפת שבחרתם עד הסוף."

"אני באמת לא מרגישה שאני סגורה על זה שאנחנו נזדקן יחד" אמרה נעמי

"גם אם את לא סגורה על זה, את צריכה לתת את המאה אחוז שלך, כי רק התמסרות אמיתית יכול לפתוח ערוץ לאהבה."

לכן, השלב הראשון שצריך לבנות ולהתבסס בו הוא שלב האחיות שבו הקשר לא ניתן לפירוד."

"אני לא מרגישה כמו אחותו, אני מרגישה כמו אמא שלו" התעצבנה נעמי

"צריך באמת להזהר מהמלכודת הזאת. אנחנו הרבה פעמים נוטים להכנס לתוך תפקידים משפחתיים כי הם מוכרים לנו וקל לנו להמשיך אליהם ואז את הופכת להיות אמא שלו והוא הופך להיות הבן שלך או להפך."

הכניסה לתוך התפקידים האלה בתוך הקשר הזוגי נותן מענה לצרכים נפשיים מאוד חשובים אבל בצורה לא נכונה ולכן צריך להמשיך לשלב הבא ולא להתקע בשלב הזה."

שלב ב - רעייתי - אהבת איש ואשה. באהבת איש ואשה מפתחים את הקשר הכי קרוב שיש לנו.

"הקשרים הכי קרובים שלו זה עם חבר שלו מעוז, הוא משתף אותו בדברים שהוא לא משתף אותי."

"היא לא רוצה שאני אפגש עם מעוז, אני לא מבין מה יש לה לקנא בחברות שלנו?"

"אני לא רוצה לפגוע בחברות הטובות שיש לך איתן, אבל כל קשר קרוב שיש לך בחוץ עם חברים או עם המשפחה שלך, חייב להיות קטן יותר מהקשר שלך עם נעמי אחרת היא הופכת לעדיפות שניה."

הקשר המרכזי בצורה משמעותית צריך להיות הקשר שלך עם נעמי והוא הקשר המרכזי של חיך ואז ניתן לעבור לשלב הבא:

שלב ג - יונתי - אהבה פנימית "מה הכוונה אהבה פנימית?" שאל רו "אהבה פנימית היא אהבה שהנתינה בה היא אך ורק לפי צרכי המקבל ולא לפי רצון הנותן."

היכולת להסתכל על הפנימיות של נעמי לדעת למה היא זקוקה ושהיא מיוחדת ויחידה ותפורה לך.

השלב הזה מגיע אחרי הרבה עבודה והוא לא שלב טבעי, זה יכול לקרות רק אחרי שעברנו את שני השלבים הראשונים.

שלב ד - תמותי - אהבה שלמה - התכללות

"למה את מתכוונת אהבה שלמה?" שאל רו

"אהבה שלמה היא שאתה ונעמי הפכתם להיות אדם אחד כשהתחתנתם."

שסך החזקקות של שניכם יחד משרת אתכם ועם סך החולשות של שניכם אתם מתמודדים יחד.

יצא לכם להתקל בזוג שעבר משבר והתפרק בעקבותיו זוג שעבר משבר ויצא מחוזק ממנו?"

"בטח, מכירים באופן אישי" ענתה נעמי

"כשהבעיות של רו הן גם שלך, זה אומר שאתם ניצבים יחד באותה הבעיה וזה אומר שאתם באותו הצד."

"זה בדיוק מה שאני אומרת לרו על זה שהוא מבולגן והוא לא מתחשב" אמרה נעמי

"מה איכפת לך? אני רוצה להיות איך שבא לי ואת תחיי איך שאת רוצה". ענה לה רו

"רו, אתה חלק מתא שבניתם ובו אתם אמורים לעבוד בסנכרון והבעיות הופכות להיות משותפות ואתם אמורים ללמוד לעבוד עם זה."

כשאני מתמודדת לבד עם הבעיות של עצמי, זה מנוגד לכל המשמעות של הקשר הזוגי.

הפתרון המשותף מאחד, מחבר ויחד עם כל שאר השלבים שמתקיימים יהפוך אתכם לאנשים הרבה יותר גדולים ומכילים, זה יפתח ויגדל אתכם.

רק כשכל ארבעת השלבים מתקיימים, האהבה יכולה להיבנות ולהתפתח בצורה משמעותית ולשנים ארוכות.

דווקא כשהכל סוער מסביב, חשוב לשמוע קול צלול, עמוק ומרובה רבדים על החטופות והחטופים, הצלת חיים, עסקה, הסכמים והדרך בה נשמע קולו של הציבור הדתי, הלאומי, הציוני בנושא שנוגע ללב של כולנו.

מוז אֶנְכִי בַּצָּרָה

אסופת דעות בנוגע לסוגיית החטופים והשלכותיה

בהשתתפות: הרב מאיר נהוראי | ד"ר זוהר מאור | הרב אביה הכהן | הרבנית מיכל נגן
 הרב גבריאל אבן צור | הרב שמואל אריאל | הרב שאול וידר | הרב אברהם סתיו
 ד"ר אליק אייזקס | הרבנית הדסה פרומן | הרב יובל שרלו | הרב ד"ר מאיר בן שחר
 שרה אליאש | פרופ' אבינועם רוזנק | הרב אביע"ד סנדרס | פרופ' חנה קהת | הרבנית
 חמוטל שובל | הרבנית ד"ר תמר מאיר | ד"ר איילת כהן וידר | ד"ר רבקה נריה בן שחר
 הרב יוסי פרומן | הרב אברהם בלידשטיין | הרב יהודה זולדן | פרופסור מאיר בוזגלו
 הרב משה פרקוביץ' | הרב ד"ר יואל בן-נון | הרב יהודה גלעד | הרב פרופ' דניאל שפרבר
 פרופ' הרב יהודה ברנדס | הרב יעקב אריאל | יאיר שלג | הרב יהושע אנגלמן
 השופט אליקים רובינשטיין | הרב עזריאל אריאל | הרב ד"ר בני לאו | הרב יוסף מנדלביץ
 צבי זוסמן | פרופ' רפאל ישפה | הרב אליהו זייני והרב חננאל זייני | נתן מאיר
 הרב שלמה שרגא | פרופ' ידידיה שטון | הרב אליעזר מלמד | פרופ' שמחה גולדין ועוד...

השבת
חטופים

סרקו כדי
להשתתף באירועי
שבת וישב למען
הסכם עבור כולם.

סרקו לקריאת
המאמרים המלאים
ועוד דעות ומחשבות
בנושא החטופים

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

אותיות פורחות באוויר

הרבה סיומי מסכת חגיגים נערכו השבוע בעולם היהודי, אבל היה איש אחד שציין לבד את סיום מסכת בבא בתרא

המעשים הקטנים, על שגרת החיים, ולא יכולתי לחשוב שעכשיו אאכזב אותו ולא אקיים את מורשתו שנאמרה אצלנו בבית, סנטימטרים ספורים ממני. זו לא יכולה להיות אופציה בשבילי".

שוב וואו. שמענו על לוחמים בעזה או בלבנון שדבקים בלימוד הדף היומי. קיבלנו תמונות מרגשות שלהם. עשינו לייק. אבל אין שום תמונות של אבא של ארוסה, שאיבד את חתנו המיועד, שיושב מול הגמרא בשעת בוקר מוקדמת בביתו השקט בעפרה, אחרי לילה בלי שינה, לפני יום עבודה עמוס במרפאה, ומנסה להיאחז בדף היומי. כמה עוד גיבורים כמוהו יש?

ואני לא מדבר רק על המשפחות השכולות. אלא אפילו, להבדיל, על מפונה מקריית שמונה, שמנסה לשמור על סדרי הלימוד שלו בתוך החיים המבולגנים. כמה כוחות נפש צריך בשביל זה. וכמה כוחות נפש מקבלים מזה. גם את זה צריך לזכור. הרי הדף היומי לא נשאר חייב. המשמעות שהלימוד נותן, העוגן, החיבור לנצח, השפיות, השמחה. זה משהו ששווה את המאמץ הזה. איך שר ישי ריבו בשיר החדש שלו על לימוד תורה? "לולא תורתך שעשועי, כמעט אבדתי בעוני, לולא תורתך שעשועי, את הארת לי את ימי, את הצלת לי את חיי".

"בכל יום מאז", ממשיך ד"ר שושהיים, "כשאני מתיישב בבוקר מוקדם מול הדף שעליי ללמוד באותו יום, חרף כל הקשיים, העייפות וכאבי הנפש והלב, אני חושב על המשפט הזה, והוא נותן לי את הכוח ואת היכולת ללמוד ולהמשיך. אשקך אם אומר שהדברים קלים או שהריכוז בלימוד הוא כפי שהיה קודם לכן, אבל מבחינתי גם הלימוד במתכונתו הנוכחית הוא סוג של ניצחון, של שגרת החיים. אלה המעשים הקטנים שאותם עלינו להמשיך לעשות. וכך, יום אחר יום, מלחמה מחדש, עד לכיבוש היעד של סיום המסכת. למענו של יהונתן, וללא כל ספק מכוחו של יהונתן.

באופן סמלי ביותר, בימים הסמוכים לסיום המסכת, התבשרנו כולנו על סיום נוסף. סיום המדרך אחרי חוליית הרוצחים שביצעה את הרצח המתועב, בהריגתם של שניים מתוכם ובמאסרו של השלישי. ללא כל ספק זהו סיום שחיינו לו. הוא אינו מביא עימו נחמה או ישועה, אך הוא מביא עימו צדק, משפט, אמת ומוסר. בדיוק אלה הם הערכים שמהווים את הבסיס למסכת הבאה, מסכת סנהדרין. גם אותה אלמד אי"ה עם כל המורכבות שבדבר, למענו ומכוחו של יהונתן, בתפילה כי מצמיח ישועות ורופא לשבורי לב יחבוש את כאבנו ויצמיח לכולנו ישועות ונחמות".

וד"ר שושהיים מסיים את המכתב בתיאור של הסיום עצמו: "אם יום הסיום אמור להיות סוג של 'יום טוב' בשביל המסיים, הרי שבשבילי זה היה יום מורכב ולא פשוט. המחשבות, הזיכרונות, התהיות והכאב היומיומי לא יכולות לאפשר חגיגה אמיתית בסיומה של המסכת. זו הסיבה שבחרתי שלא לציין את הסיום כפי שנהוג ומקובל - בשמחה ובפומבי. לא היו לי כוחות נפש לזה. סיימתי את שורות הלימוד האחרונות, אמרתי את נוסח הסיום ביני לבין עצמי, ופתחתי את מסכת סנהדרין כדי להתחיל את הלימוד הבא".

הרבה סיומים חגיגיים מתקיימים בימים אלה. מושקעים, גדולים ושמחים מאוד. כך צריך להיות. ברוב עם הדרת מלך. זה חשוב ללומדים, זה חשוב מהחגיגה, זה חשוב לכבוד התורה. אבל אני בטוח שהסיום הקטנטן והאישי הזה, של איש אחד, שאומר לבד, לעצמו, בקול נשנק, "לא נתנשי מינך מסכת בבא בתרא, לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי", עשה רעש גדול בשמיים.

נדמה לי שהמסר המהדהד והמחייב של הדברים ברור. וכמה שאנחנו צריכים לימוד תורה בימים אלה, לשמירה ולהגנה, לסייעתא דשמיא, ללוחמים, לחטופים ולכל עם ישראל. אבל את מילות הסיום ניתן לד"ר שושהיים לומר: "היו דברים אלו, יחד עם שאר לימודי, לעילוי נשמתו של הקדוש יהונתן יעקב בן אורי יוסף הי"ד". ואם הם יעניקו כוחות אפילו לעוד אדם אחד שמתקשה בלימוד, ועל ידי כך הוא ימשיך בלימודו חרף כל הקשיים, יהיה אף זה לזכותו של יהונתן".

"מעשים קטנים שאנחנו מקיימים, שגרת חיים, זה בסוף מה שבונה ארץ". יהונתן דויטש הי"ד נואם במסיבת האירוסין שלו

כולנו באותם ימים נוראיים. רק לאחר כמה ימים ניסיתי לשוב לשגרת הלימוד של הדף היומי, וגיליתי באופן לא מפתיע שהדבר הפך להיות קשה על גבול הבלתי אפשרי. הקימה בבוקר מוקדם מלילות לבנים טרופי שינה, פתיחת הגמרא בידיים נטולות כוח, ניסיון חסר סיכוי ליישוב הדעת אמיתי שמאפשר לימוד ראוי, ויותר מדי רגעים שבהם כל מה שאני רואה כשאני מביט בדף הוא אותיות פורחות באוויר".

וואו. שמענו השנה הרבה הורים שכולים, לצערנו. שמענו הרבה אלמנות. אבל ד"ר שושהיים אפילו לא ישב שבעה על מי שהיה כמעט חתנו. למעשה, הוא במעגל השני, זה שבכלל אמור לחזק את האבלים. שמעתי לאחרונה הגדרה עמוקה למצב הזה מד"ר יוסי בן גל, סבו של סרן רועי בית יעקב הי"ד. יוסי אמר שהוא, הסבא, לא יושב שבעה אלא "עומד שבעה". איזה תיאור מדויק. עומדים שבעה. עומדים סביב ההורים האבלים לסומכם, דואגים, מחזקים, אבל בעצם הם בעצמם צריכים לא מעט חיזוק.

נחזור לד"ר שושהיים ולאותיות שפורחות מולו באוויר. "אז כיצד המשכתי ללמוד את הדף, דבר יום ביומו, ולהגיע השבוע לקו הסיום של מסכת בבא בתרא?" הוא שואל, ועונה: "התשובה הפשוטה והברורה לשאלה הלא פשוטה הזאת היא: בזכות ולמען יהונתן הי"ד. בימים הראשונים שבהם ניסיתי לשוב ללימוד, המנוע שנתן לי כוחות בסיסיים היה הרצון ללמוד לעילוי נשמתו. זה היה חשוב מאוד, אך לא העניק את מלוא הכוחות הנדרשים לשם כך. חיפשתי עוד ועוד מקורות שמהם אשאב כוח להמשיך המסע היומיומי. כעבור זמן לא רב זה קרה, וזה הגיע היישר מיהונתן הי"ד. אורי, אביו יבדל"א של יהונתן, שלח לי באחד הבקרים הודעה ששלחה לו מכרה, שסיפרה שהייתה בכמה חתונות והחליטה לעטר את המתנות שהעניקה לזוג במילים יוצאות דופן בעוצמתן, שאמר יהונתן במסיבת האירוסין שלו במרפסת ביתנו. אומנם ישבתי צמוד אליו, אבל לא קלטתי בזמן אמת את העומק ואת החשיבות של המילים הקצרות שהוא אמר באופן טבעי באותו אירוע. וכך אמר החתן יהונתן הי"ד שקיבל חופשה קצרה מהקרבות בחזן יונס לצורך האירוסין: 'מלחמה זה החלק הקל. האירועים הכבדים זה החלק הקל'. מה שבסוף קונה ארץ, קונה מדינה, קונה עם - זה העוד בית, עוד משפחה ועוד מעשים קטנים שאנחנו מקיימים. שגרת חיים. זה בסוף מה שבונה ארץ. בדבר הזה אני מרגיש שיש לי זכות ענקית, להעטרף. אני באמת מאמין שזה לא רק חלק, בנוסף למלחמה שאנחנו עושים עכשיו - אלא זאת ה'מלחמה'.

בשנייה שבה קראתי את המילים הללו קיבלתי את המענה שאליו חיכיתי, את הכוח שאליו נוקקתי. הן לא הותירו בידי כל אפשרות לוותר, להרים ידיים, להתייאש. ראיתי את יהונתן לנגד עיניי מדבר על חשיבות

1 "אשמח מאוד אם תמצא שתי דקות לשיחה איתי", כתב לי ד"ר יונתן שושהיים השבוע, "אני רוצה לחלוק איתך משהו שלדעתי יהיה לך חשוב".

ד"ר שושהיים, מומחה ברפואת נשים, הוא בנו של ד"ר אלי שושהיים זצ"ל, האיש והאגדה, מייסד אגודת 'אפרת'. חשבתי שהוא מחפש אותי בעניין שקשור לפעילות הארגון, אבל לא. "אני מדבר איתך כאבא של אמונה, שהייתה מאורסת ליהונתן דויטש הי"ד", הוא פתח.

הוא לא היה צריך לרענן את זיכרוני. גם בשנה כה קשה, עם כל כך הרבה נופלים, אי אפשר לשכוח את סיפורו של עלם החמודות שנרצח בפיגוע ירי בבקעה, שבועות ספורים לפני חתונתו, וימים ספורים אחרי שחזר מהקרבות בחזן יונס. זכרתי גם שיהונתן הוקפץ לנחל עוז בשמחת תורה, עבר עם הצוות שלו במגלן בין הבתים והציל חיים.

"אתה עוסק הרבה בדף היומי", אמר לי שושהיים, "זכיתי לסיים הבוקר את מסכת בבא בתרא, וכתבתי איזה טקסט, עם התחושות שלי סביב הסיום הזה".

תודה שחשבת עליי, אמרתי לו. אני שמח ומתרגש בכל פעם מחדש לקרוא טקסטים של אנשים שכותבים על המפגש שלהם עם הדף היומי ומה הוא עשה לחייהם (בדיוק בשביל זה מופיעה כתובת המייל שלי כאן בראש העמוד).

ד"ר שושהיים שלח לי את הטקסט, התחלתי לקרוא, והבנתי מיד שעם כל הכבוד למסיימים או למתחילים אחרים השבוע - ויש הרבה כבוד! - הסיפור שלו הוא משהו מיוחד.

2 "זה ללא ספק היה הסיום הקשה בחיי", פותח ד"ר שושהיים. "ולא, זה לא קשור לקושי של המסכת, שהרי ישנן מסכתות שכבר סיימתי, קשות ממסכת בבא בתרא. זה גם לא האורך שלה. הסיבה נעוצה במשהו אחר לחלוטין, והוא העובדה שזה הסיום הראשון שאני עושה לאחר הסיום הקודם שלי".

ישאל השואל ויאמר: ברור שלאחר הסיום הקודם, יגיע הסיום הנוכחי. ובכן, בבואי לערוך את סיום המסכת הנוכחי, איני יכול להתנתק מהסיום הקודם, של מסכת בבא מציעא, שמלווה אותי בכל יום, ללא הרף. את הסיום ההוא ערכתי ביום שישי, ט"ז סיון, ערב שבת פרשת בהעלותך תשפ"ד, במסיבת האירוסין של בתנו אמונה עם ארוסה, יהונתן דויטש. רציתי להעניק לזוג הצעיר מתנה רוחנית עם משמעות מיוחדת, ולכן ערכתי במסיבה סיום על מסכת בבא מציעא. כשיברתי, קישרתי את המשנה הראשונה במסכת להתנהלות זוגית נכונה, אך מה שנחרט אצלי עמוק בלב ובראש, ושב אליי בכל עת, הן המילים שאמרתי להם בהמשך הדברים: גם בחיים, ולא רק בתלמוד, אנו עוברים ממסכת למסכת: מסכת 'ענקות', לאחר מכן מסכת 'ילדות', מסכת 'התבגרות' וכן הלאה. כאשר לכל מסכת יש את הייחודיות שלה, האתגרים שלה והרגעים המיוחדים שלה. והנה אתם עכשיו הגעתם למסכת 'אירוסין', מסכת מזדהימה, מכוננת, שמלמדת אותנו המון לקראת ההמשך. יעצתי להם כיצד לגשת למסכת הזאת, מה העיקר ומה הטפל בה, דיברתי על ה'סיום' המפואר והשמח שנערוך להם למסכת זו ביום נישואיהם והמעבר ממסכת 'אירוסין' למסכת 'קידושין', וחתמתי את דבריי באמירה שאין לי ספק שיהיו זמנים שבהם הם ירצו לשוב אל המסכת הזאת ולשחזר אותה, ולכן חשוב שישקיעו בה, ואני מאחל להם שיצליחו להיות כל הזמן בתודעה הזאת - תודעת אירוסין. לא חלמתי איזו משמעות המשפט הזה יקבל בהמשך...".

3 "מסכת בבא מציעא תמה", כותב שושהיים, "ומיד לאחר מכן התחלתי בלימוד מסכת בבא בתרא, עם ציפייה למסע ארוך ומרתק של המסכת הארוכה בש"ס ועם ההתרגשות של מסכת חדשה והתהייה כיצד יהיה הלימוד בה. לרגע לא דמיינתי שהלימוד במסכת הזאת יהיה הקשה בחיי. ביום ראשון, ז' באב התשפ"ד, נרצח יהונתן הי"ד בצומת מחולה, כשהיה בדרכו לביתנו ביישוב עפרה לפגוש את אמונה, ולהמשיך לעסוק במסכת אירוסין ולהתכונן למסכת קידושין. אין ולא יהיו מילים לתאר את עוצמת השבר, ההלם והכאב שחשנו

בנינה יקצורו

חדש בדיסקונט!

stocktalk

צ'אט בוט מבוסס בינה מלאכותית
שמסייע בהחלטות השקעה במניות:

דירוג והמלצה | ניתוח | הסבר
על מניות | טכני | מושגים

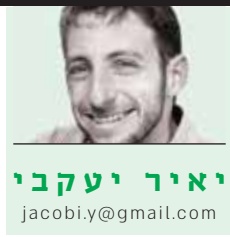
ככה משקיעים היום!

דיסקונט
רוצים אותך יותר

לפרטים
סרקו

הצ'אט בוט הוא פיתוח של חברת Bridgewise. חברה חיצונית לבנק בעלת רישיון ייעוץ השקעות מרשות ני"ע והשימוש בו כפוף לתנאי השימוש של החברה והבנק * אין באמור משום ייעוץ השקעות, הצעה או הזמנה להשקיע בני"ע או במכשירים פיננסיים או משום התחייבות הבנק להשגת תשואות או רווחים * כפוף למפורט באתר הבנק

יאיר יעקבי
jacobi.y@gmail.com

גלגולה של גלילה

במניין של רבי ליימך חכם היה אחד מכל דבר: ארון אחד, במה אחת, עמוד אחד ורב אחד. למרבה הצער, היו שני גבאים: בן לולו וזילברמן. וכדרכם של גבאים, גם השניים הללו לא הסתדרו בכלל.

הסכסוך האחרון בא על רקע התעקשותו של זילברמן הגבאי להתפלל בנוסח קרליבך פעם בשלושה שבועות, לעומת בן לולו הגבאי שביקש לרווח קצת ולהתפלל בנוסח קרליבך פעם בשלוש שמיטות. ייאמר לזכות בן לולו הגבאי שהוא אכן ייצג את דעת הרוב בבית הכנסת. זילברמן הגבאי, לעומת זאת, טען שיש לו יתרון של ותק, וזה באמת היה נכון, זילברמן הגבאי היה בן 54. כשהנאצים שרפו את הרייכסטאג ב-1933. אז תעשו אתם את החשבון.

באשר לבן לולו הגבאי, הוא קיבל על עצמו עם נדר להשתדל מאוד לא להתקפל יותר אף פעם, זאת אחרי שבפעם הקודמת שהוא שחרר קצת חבל הוא מצא את עצמו מסולק מבית הכנסת 'איטי ועצבני' ברחוב קרן היסוד.

כך הם הגיעו למצב שבו כל תפקידי הגבאות התחלקו בין השניים שווה בשווה, מתוך תקווה שהפרדת הרשויות תפחית את החיכוכים.

ובכן, תקווה זה דבר יפה, אבל עם תקוות לא הולכים לבית הכנסת. מה שהיה הוא שגם את חלוקת כרטיסיות הכיבודים בשבת השניים חילקו ביניהם: זילברמן חילק 'שלישי', בן לולו חילק 'פתיחת ההיכל'. זילברמן חילק 'ראשון', בן לולו חילק 'מפטיר'. וכן על זה הדרך. אפילו הגבבה וגלילה הם חילקו בנפרד. מה שהביא לאירוע המצער שבו, עקב חוסר בתקשורת, חילקו השניים מבלי משים לאותו מתפלל גם 'מגביה' וגם 'גולל'. המתפלל המסכן הזה, שאנחנו מכירים בשם רבי ליימך, שם לב לטעות מאוחר מדי. זילברמן הגבאי הכריז "עמוד המגביה!" ובן לולו החרה-החזיק אחריו "והגולל!" ורבי ליימך המסכן ניגש להגביה. הוא הגביה את ספר התורה מעלה מעלה, ופתח כמה שיותר עמודות (כפי שההלכה מציינת שכדאי) אבל אף גולל לא הגיע לגלול.

כך עמד לו רבי ליימך דקות ארוכות וחיכה שמישהו יגלול אותו מייסוריו.

בן לולו הגבאי, שחילק לו את כרטיס הגולל, לא התכוון לומר מילה כי הוא חילק את כרטיס הגולל לפני שזילברמן חילק את המגביה. ואילו זילברמן לא התכוון להתערב כי הוא, כאמור, היה איש לא פשוט.

ידיו של רבי ליימך החלו רועדות (וכאן גם ההזדמנות לציין שהפרשה הייתה פרשת נח, כך שכל משקל הספר היה על יד אחת) אבל שני הגבאים לא זזו. שאר המתפללים בכלל לא שמו לב מה קורה כי חלקם הגדול כבר היה מבחינה מנטלית מחוץ לבית הכנסת, בעוד החלק האחר היה פיזית מחוץ לבית הכנסת.

רבי ליימך עצמו לא רצה להגיד מילה כדי לא ללבות את אש הוויכוח, שלא יאמרו חלילה שידיו של רבי ליימך עושות מלחמה, ואפילו הייתה לו תקווה שהפלונטר הזה יביא לשלום בין הניצים (ואם הוא היה חזק כמו שהוא היה תמים, אולי הוא היה מצליח לגלול תוך כדי הגבבה ולסגור את האירוע במינימום נזק).

אחרי שעה החלו הספק-מתפללים-ספק-זומבים לקפל את הטליתות וללכת, כי השעון הביולוגי שלהם אמר שנגמרה התפילה, והם עזבו כשראשם טמון בתוך עלון שבת חדש בשם "עובדין דחול" ובו אין-ספור אייטמים שהקשר ביניהם ובין השבת קלוש ולא במקרה. שני בניו של רבי ליימך נחלצו לעזרתו ותמכו בשתי ידיו סטייל אהרן וחור, בזמן שהגבאים החלו להתכתש ביניהם מעל הבמה. והיה כאשר יוריד ידיו - וגבר בן לולו, וכאשר יוריד ידיו - וגבר ישראל (ישראל היה השם הפרטי של זילברמן).

כך חלפו כמה ימים, עד שמתישהו בתפילת שחרית של יום רביעי החלו הגבאים להתעייף מכל זה. זילברמן נזכר שיש לו תור לרופא עור, ובן לולו, מתוך כבוד להסכם הקיזוים הג'נטלמני שבין גבאים, הסכים לחתוך גם הוא הביתה, ושניהם פתחו יומנים כדי לתאם ביניהם את הפיצוץ הבא. במשך כל הזמן הזה רבי ליימך, שהעביר כבר כמה ימים במלמול אובססיבי של "כפרת עוונות, כפרת עוונות", החל להגיד וידוי ולהכין עצמו לעולם שכולו שבת (רעיון שבאותו רגע היה נשמע מבעית במיוחד).

לבסוף היה זה אחד הבנים של ליימך שהחליט ליטול יוזמה ולקח מאביו את הכרטיס שעליו כתוב "גולל" והוסיף בו את המילים "ספר שני", כך שתפקיד הגולל התפנה דה-פקטו. לבן לולו וזילברמן זה הספיק כדי לבקש מאותו הבן עצמו לגלול ולשים סוף לכל הסאגה המביכה הזאת.

רבי ליימך, שתמיד אמרו עליו שאין לו מרפקים, כעת היה בלי מרפקים כפשוטו, זילברמן ובן לולו המשיכו לסלוד זה מזה כמו שרק אנשים בלי תחביב יכולים, ומתפללי בית הכנסת לא היו ערים בכלל לכל הסאגה כי הם כאמור היו בצ'ק אאוט מנטלי מוחלט (אחרת הם היו שואלים את עצמם למה יש ספר תורה בחוץ בשחרית של רביעי).

מאותו יום ואילך הוחלט שכל מגביה מחויב יהיה לוודא שהוא לא מונה בטעות גם לגולל ושלוש על ישראל.

הפתרון היותר פשוט היה כמובן להחליט שהגבאי שמחלק את הכרטיסייה של הגולל יחלק גם את זו של המגביה, אבל סוף סוף מדובר בבית הכנסת ואם נעשה הכול פשוט לא יהיה על מה לריב. והרי לא לשם כך נתכנסנו.

ידיו של רבי ליימך החלו רועדות (וכאן גם ההזדמנות לציין שהפרשה הייתה פרשת נח, כך שכל משקל הספר היה על יד אחת) אבל שני הגבאים לא זזו. שאר המתפללים בכלל לא שמו לב מה קורה, כי חלקם הגדול כבר היה מבחינה מנטלית מחוץ לבית הכנסת, בעוד החלק האחר היה פיזית מחוץ לבית הכנסת.

רבי ליימך עצמו לא רצה להגיד מילה כדי לא ללבות את אש הוויכוח, שלא יאמרו חלילה שידיו של רבי ליימך עושות מלחמה

Yair Jaacobi
@YairJaacobi

אני: אמא שלך התקשרה
אשתי: מה היא רצתה?
אני: אין לי מושג
אשתי: היא לא אמרה?
אני: לא ענית

נס חנוכה האמיתי הוא שחג
של שמונה ימים הספיק
לייצר כ-273 שירים

איש אחד רצה לקנות לאשתו
מתנה ליומולדת, אז הוא
שאל אותה מה היא רוצה.
היא אמרה לו משהו חשמלי,
אז הוא קנה לה כיסא.
סתם כיסא, לא חשמלי. היא
מאוד התאכזבה ועכשיו
הזוגיות שלהם על הפנים.
ללמדכם שלפעמים מה שלא
תעשה לא תצא טוב

משפט נתניהו מתקיים במקלט
כדי שגם אם איראן תצליח
במתקפת פתע להשמיד את
מדינת ישראל עדיין יהיה אפשר
לרדת לשורשן של שלוש
הכתבות ההן בוואלה

בס"ד

"כל מקום שאני הולך - אני הולך לארץ ישראל"
(רבי נחמן מברסלב)

מועצה אזורית שומרון מתכבדת להזמין אתכם
לכנס וסיור לזכרו של זאב חנוך (ז'אבו) ארליך הי"ד שנפל בלבנון
האיש שהארץ הזו הייתה ספר חייו

"הדרך שכם"

העשירי

יום רביעי, כ"ד בכסלו תשפ"ה (25.12) ליל נר ראשון של חנוכה
במרכז סיור ולימוד בשבי שומרון

18:00 בתוכנית:

התכנסות וכיבוד קל
הדלקת נר ראשון של חנוכה ודברי ברכה:
יוסי דגן - ראש המועצה
אלוף אבי בלוט - מפקד פיקוד מרכז
אל"מ אריאל גונן - מח"ט שומרון
אלקנה ארליך - בנם של ז'אבו ותמר

19:00 מושב ראשון - חקר ממצאים יהודיים והשומרונים

פרופ' יואל אליצור - היחס לממצאים ואתרים מרגשים:
הממסד המדעי והארכאולוגי וז'אבו
אפרת נתן - מסורות השומרונים: אמונות ומנהגים לאורך הדורות
ד"ר יאיר אלמקייס - עוצמת המרידות השומרוניות
הפסקה קלה לחימום הגוף והנשמה - כיבוד עשיר ותפילת ערבית

20:30 מושב שני - מחקר, טבע, שכם וחנוכה

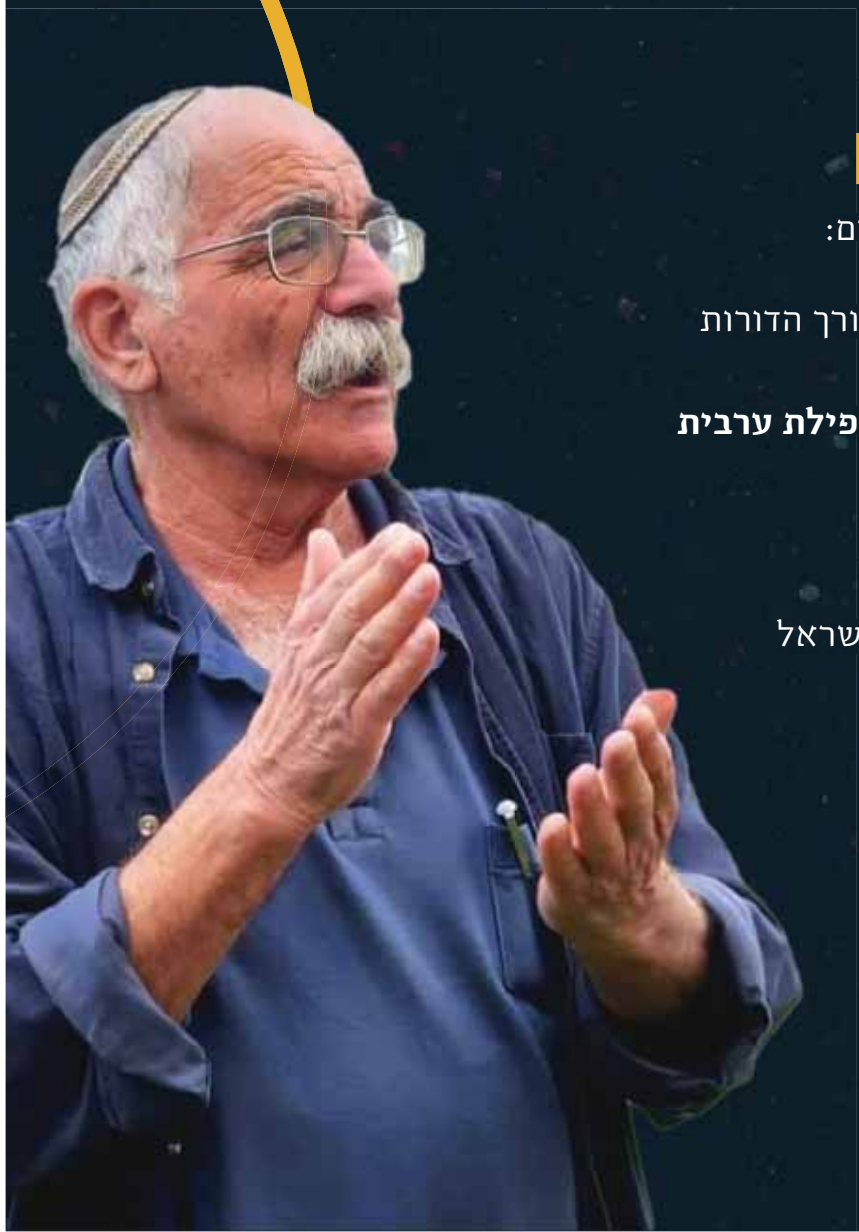
ארץ קטנה ואיש עם שפם גדול - על ז'אבו
פרופ' זוהר עמר - הלוטם - מצמחי הבושם של ארץ ישראל
הרב ד"ר יואל בן נון - חנוכה ושמן הזית
שורשי חנוכה בטבע הארצישראלי
ד"ר אריה בורשטיין - תל בלטה (שכם הקדומה)
הממצא הארכאולוגי, התיעוד ההיסטורי
וסיפורי התנ"ך - הילכו שלושתם יחדיו?

22:00 התארגנות ליציאה לסיור, עליה לאטובוסים

23:00 יציאה לסיור

01:30 סיום משוער בשבי שומרון

נא להצטייד בלבוש חם
ההשתתפות בהרשמה מראש ובתשלום סימלי.

לפרטים נוספים והרשמה:

מדרשת השומרון: 0586170098

תיירות שומרון: 03-9061111

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

היה מדיים

בסוף צה"ל הגיע לשפל המדרגה והסכים להחזיר אותי למילואים. סיכום קצר על מה שעשיתי, ובעיקר על מה שלא

"אל תדאג", הם אמרו, "לא ישאלו".

שאלו. אחרי חצי שעה שבה כל אחד דיווח מה המצב בגזרה שלו, פתאום פנה אליי סגן אלוף אחד ושאל מה קורה אצלנו. למזלי זכרתי את הכלל הצה"לי הידוע, שלפיו ככל שאתה פחות ברור ככה מתרשמים ממך יותר. המהמתי כמה ראשי תיבות שהמצאתי באותו רגע, וכל הנוכחים הנהנו בהבנה, או אולי מתוך שינה, זה באמת היה בשעה די מטורללת. אפילו הסגן אלוף בהה בי, משך בכתפיו עטורות הפלאפלים והמשיך בהערכת המצב. אני חושב שההערכה הייתה שהמצב ממש גרוע, אם החזירו לצבא אחד כמוני.

6. התנאים החומריים בצה"ל לא רעים בכלל. במקלחות, לדוגמה, היו מים חמים בשפע. חוץ מהזמנים שבהם אני התרחצתי.

7. מה שכן חסר בצה"ל זה אקונומיקה, שהסיווג הביטחוני שלה גבוה אפילו יותר מזה של הרמטכ"ל. אולי תופתעו לשמוע, אבל השירותים הצה"ליים לא מנקים את עצמם, צריך שאחד המילואימניקים יתפוס יוזמה וינקה אותם. אבל בשביל זה צריך אקונומיקה, ואין. זאת אומרת יש מכולה מלאה אקונומיקה, אבל הרס"ר לא מוכן לשחרר אותה. כנראה חושש לעמוד לדין בבית הדין הבין לאומי בהאג בעוון שימוש בנשק כימי. או שסתם לא בא לו. בכל מקרה, אין אקונומיקה.

הפתרון האולטימטיבי הוא לקפוץ לפלוגה השכנה (שבה, על פי השמועה שהרס"ר מדליף לנו, יש חצי בקבוק אקונומיקה פנוי) ולהתחנן בפני הרס"פ שישאל לנו את הבקבוק לכמה דקות. אבל הוא לא יכול לתת לנו אותו כי הוא חתום על הבקבוק ולא בא לו לשבת בצינוק כמו איזה נגד ב-8200 רק בגלל שאולי לא נחזיר לו את ציוד הלחימה האסטרטגי. אנחנו נשבעים שנחזיר, אבל שבועה היא הליך מקובל בבתי משפט אמריקניים, לא בצה"ל.

בסוף הרס"פ טוב הלב מסכים באופן חד-פעמי למזוג לכוס חד-פעמית כמה טיפות חד-פעמיות מהגזול יקר הערך, שאותו מפזרים בקמצנות בשירותים ומבריקים אותם. אחרי עשר דקות הם שוב מטונפים כמקודם.

8. המרענן הרשמי של המילואים הוא כמונן קפה. לפי הקפה אתה יכול לדעת מי היה חייל קרבי, מי גדל כג'ובניק, ומי לעס שחור חזק בגולני אבל התקלקל מאז בהייטק, ועכשיו הוא שותה רק קפוצ'ינו מוקצף מהמכונה שהוא הביא במיוחד מהבית.

9. רק מתוך צה"ל אפשר להבין את העשייה האדירה, המורכבת, ואת הפער הבלתי נתפס בין אחוות החיילים בחזית ובין הטירוף שהולך בעורף. מהמילואים, הביצה הפוליטית נראית כמו מדמנה עכורה ולא מובנת. על מה ולמה הם מתכתשים שם, למה הם כל הזמן צועקים ומגדפים כשכאן עובדים כל כך יפה ביחד - ימנים ושמאלנים, דתיים וחילונים, נשים וגברים, עירוניים, קיבוצניקים, מושבניקים, מתנחלים. כשבדרך הביתה אני לוקח חייל שהרגע יצא מהרצועה, הוא מספר לי שהם מאזינים במגן לרדיו באמצעות טרנזיסטור פרימיטיבי, ובכל פעם שיש חדשות הם מסתכלים זה על זה ולא מבינים: מה עובר עליכם, אנשים? למה אתם מתבוססים כל היום במריבות האיומות האלה?

10. בדיוק כשהתחלתי להיכנס לעניינים, אחרי שהגדוד היה בצו 8 במשך יותר מחודש ואני בקושי תשעה ימים, החליטו שהמשימה נגמרה ואפשר לחזור הביתה. או שפשוט חיפשו תירוץ אלגנטי להיפטר ממני. אבל הבהירו שמאוד יכול להיות שבקרוב יקראו לנו שוב. יכול להיות שכבר קראו, ורק לי כרגיל לא הודיעו. ●

התפקיד הכי חשוב שלי היה: "לך לקרוא לפולק, זה דחוף". החייל האמיץ שרייבר

צה"ל של היום הוא צבא הרבה יותר טכנולוגי מצה"ל שהכרתי, אבל החיילים הם תמיד אותם חיילים. לא משנה מה אכלת, כמה ישנת ומה מזג האוויר, חייל תמיד יהיה רעב, עייף, ויחזור כל דקה על המנטרה "מה זה הקור הזה, אלוקים"

מי שקורא את הטור הזה באופן קבוע (למה אתה עושה את זה לעצמך) זוכר אולי שלפני כמה שבועות סיפרתי שהתנדבתי לחזור למילואים בגילי המקשיש, ואפילו מצאתי גדוד שהסכים לקבל אותי. אבל צה"ל לא אישר אותי מסיבות שאני מעדיף לסווג כסודיות ביותר, כי לא נעים לי להודות שאני חייל די גרוע שהתרומה שלו לצה"ל מוטלת בספק. כמה מוטלת? אפילו למלא תפקיד מינהלי בבסיס עורפי כדי שמילואימניק אחר יוכל לצאת הביתה, אפילו את זה לא אישרו לי. כך יצא שהגדוד קיבל צו 8, ואני קיבלתי תזכורת לגבי מיקומי בתחתית שרשרת המזון.

ואז, יום אחד, התקשר המ"פ. "לא תאמין", הוא אמר, "צה"ל אישר אותך. מתי נראה לך שאתה יכול להגיע?" למחרת בבוקר התייצבתי בבסיס צה"לי אי שם בעוטף, ובבת אחת צללתי בחזרה לעולם שכולו פקודות, נהלים, ראשי תיבות וצ'וקולוקים. להלן רשמיי. זאת אומרת, מה שמותר לספר, כי את מה שאסור אני ממילא לא יודע.

1. צה"ל של היום הוא צבא הרבה יותר טכנולוגי מצה"ל שהכרתי, אבל החיילים הם תמיד אותם חיילים. לא משנה מה אכלת, כמה ישנת ומה מזג האוויר, חייל תמיד יהיה רעב, עייף, ויחזור כל דקה על המנטרה "מה זה הקור הזה, אלוקים". אפילו אני, חובב קור מושבע ששונא קיץ, מצאתי את עצמי שעה אחרי שהגעתי עם ארבע שכבות בגדים פלוס מעיל, טוחן פחמימות כדי להתחמם ונרדם בכל מצב, כולל בעמידה. 2. בערב הראשון הלכתי להתפלל בבית הכנסת של הבסיס, מעדתי על איזה חוט מתוח או בונט, ולמרות שבערבית אין תחנון עשיתי נפילת אפיים והשתטחתי על האדמה. הנזק לא היה גדול מדי, קצת מכות יבשות, שפה נפוחה ופרצוף מכוער לא סימטרי, אבל זה היה לי גם קודם. המסקנה היא כמובן שאסור למהר בחושך. או ללכת לערבית. או להתגייס לצה"ל. שכל אחד יבחר מה שמתאים לו. העיקר הוא שתוך חמש דקות כל האוגדה ידעה על האירוע, כי מאותו רגע כל מי שהצגתי את עצמי בפניו (כזכור, הייתי חייל חדש) הנהן בראשו ואמר: "אה, אתה הנפיל!"

3. תמיד הייתי חייל של שטח. בכל פעם שהייתי מזדמן לבסיס עורפי הייתי מסתכל על המוני החיילים ושואל את עצמי מי הם הג'ובניקים האלה ולמה הם מסתובבים כל היום סביב עצמם בלי לעשות שום דבר.

במילואים האלה אני הייתי הג'ובניק שיושב בבסיס מסודר ועושה עבודה משרדית, אם כי יש לציין שגם זו פעילות מסוכנת כי ג'ובניק עלול להידקר מסיכה של שדכן או להשתטח על האדמה בדרך לתפילת ערבית. אבל פתאום הבנתי שהחבר'ה האלה לא סתם מעבירים את הזמן, הם עושים עבודה חשובה ומוטלת עליהם אחריות כבדה, כי על כל פלוגה קרבית צריך צבא שלם של ג'ובניקים שיספקו מזון, מודיעין, תחמושת וכל מה שהלוחמים צריכים. אם כי עדיין פגשתי לא מעט כאלה שסתם הסתובבו וחיכו שיגיע הזמן ללכת הביתה.

4. אני, למען הסר ספק, עשיתי עבודה חשובה ביותר. בכל פעם שהתעוררה בעיה, שאלה או תקלה לא צפויה, מיד היו פונים אליי ואומרים: "שרייבר, רוץ תגיד לפולק שצריך אותו דחוף".

5. לילה אחד שלחו אותי לייצג את הפלוגה בהערכת מצב בחמ"ל החטיבתי עם כל מיני קודקודים שפעם הייתי נורא פוחד מהם, והיום גם. "אתה לא צריך לעשות כלום", הרגיעו אותי, "רק לשבת שם ולהקשיב".

"ואם ישאלו אותי כל מיני שאלות?" הקשיתי, "אני חדש פה, עוד לא יודע מה לענות".

חג חנוכה אשכולות וקק"ל

טיולים ופעילויות לכל המשפחה
עם מדריכי אשכולות בשיתוף חטיבת החינוך והקהילה בקק"ל

חנוכה | ימים ראשון-שלישי | 29-31.12, כ"ח-ל' כסלו

18:00 - 21:00 סיורי ערב

תל אביב הקטנה - שביל העצמאות
מדריכי אשכולות

אור קטן ואור איתן - מזכרת בתיה
מרכז סיור ולימוד ציוני דרך

מאירים את העיר - פארק
מרכז סיור ולימוד קשת יהונתן

נחלאות זכרונות וחנוכיות
מרכז סיור ולימוד חברון

ירושלים של אור -
סיור חנוכיות ברובע היהודי

מרכז סיור ולימוד עיר דוד

גיבורים נסתרים ברחוב
הנביאים בירושלים

מרכז סיור ולימוד בשבילוד

עיר עוטפת אור - הרובע היהודי
מרכז סיור ולימוד ראשית ירושלים

לגלות את האור בזכרון יעקב
מרכז סיור ולימוד בשבילינו

מכבים בכרמל - חיפה
מרכז סיור ולימוד גליל

מסע חנוכיות מוזיקלי בצפת העתיקה
מרכז תודעה ישראלית רוח צפת

סמטאות טבריה
מרכז סיור ולימוד אורות הגליל

חג הגבורה בבקעה
מרכז סיור ולימוד בקעת הירדן

10:30-13:30 סיורי יום

שומרון - בקעת הירדן

ארץ המרדפים - בקעת הירדן
מרכז סיור ולימוד בקעת הירדן

כמעין המתגבר - פארק המעינות
מרכז סיור ולימוד גלבוע מעיינות

כוכב נולד - הר כוכב
מרכז סיור ולימוד שומרון

דרום:

שלח לי מלאך - יער המלאכים
מרכז סיור ולימוד הדרום

עוז מול עזה - עוטף עזה
מדריכי אשכולות

פעילות חוויתית בניצן
מרכז תודעה ישראלית - התורה והארץ

נחל גשרון - הרי אילת
מרכז סיור ולימוד אל ארצי

בעקבות פך השמן -
יער להב וחורבת רימון

מרכז סיור ולימוד בית מוריה

ירושלים:

בעקבות החשמונאים בהר הזיתים
מרכז סיור ולימוד עיר דוד

מהזית למנורה -
גבעת רם, עמק המצלבה

מרכז סיור ולימוד ראשית ירושלים

הפנינג מכבים
ב'עוז וגאון' גוש עציון

מרכזי תודעה ישראלית

צפון:

סודו של הנחל - נחל השופט
מרכז סיור ולימוד מורשת הגליל העליון

ימי בנימינה -
סיור במושבה בנימינה

מרכז סיור ולימוד גליל

חנוכה בלב הטבע - רמת הנדיב
מרכז סיור ולימוד בשבילינו

מרכז:

בשבילי הגבורה - שמורת המסרק
מרכז סיור ולימוד אורות הגליל

סודות המכבים - יער דדו
מרכז סיור ולימוד הרי יהודה

סיפור גבורה בחרבת בורגין
מרכז סיור ולימוד חברון

רבים ביד מעטים -
יער חולדה

מרכז סיור ולימוד ציוני דרך

קול קורא לנדוד - בעקבות
ציפורים בפארק הירקון ת"א

מרכז סיור ולימוד קשת יהונתן

בעקבות יהודה המכבי -
פארק קנדה

מרכז סיור ולימוד ראש פינה

בעקבות המכבים במודיעין
מרכז סיור ולימוד בשבילוד

10
למשתתף!

לפרטים:

08-6630030

053-4683128

להרשמה היכנסו לאתר או סרקו:
www.eshkolot-il.com

מידע על מסלולים נגישים באתר אשכולות

"המטרה שלנו היא
שעם ישראל יאכל כשר
ושתהיה שקיפות מלאה
למה שאנשים אוכלים".
הרב משה כ"ץ (משמאל)
ותומר בן צבי

נפלאות ההשגחה

משלוח הבשר שהתגלה כטרף, הפירות והירקות מהשוק שלא עושרו וארגון השגחת כשרות שהתגלה כהונאה: לנוכח מערך הכשרות של הרבנות שסבל מלא מעט ליקויים, עמותת 'כושרות' פיתחה שורה של כלים ומאגרי מידע ייחודיים שנותנים מענה לביקוש ההולך וגובר בציבור הדתי לכשרות ברמה גבוהה

יוסף ארנפלד // צילום: רבקה יפה

חת החתונות של תלמיד בישיבת אלון מורה לפני כעשרים שנה התקיימה באולם פחות מוכר. כמה דקות לפני החופה נכנסו החברים למטבח כדי לבדוק שהכול בסדר, ונדהמו לגלות כי הוא היה מלא בעובדים ישמעאלים ואפילו עובד יהודי אחד לא נראה באופק. כשבעל האולם נשאל היכן המשגיח, הוא התחיל לגמגם ולהסביר שהוא היה בבוקר לכמה שעות, עשה מה שצריך והלך. משהבינו החברים את המצב לאשורו, התקבלה ההחלטה המצערת כי אי אפשר לאכול במקום. בחתונה הבאה החברים כבר היו למודי ניסיון. כמה שעות לפני האירוע הם שלחו לאולם נציג והלה עדכן: השניצלים בסדר, הבשר לא, הירקות החיים בסדר, ירקות עלים לא, וכן הלאה. עם הזמן התעורר הצורך למסד את הפעילות, וכך נפתחה עמותת 'כושרות', שהייתה שולחת מראש משגיח למקום האירוע, בתיאום מלא עם הרבנות המקומית, כדי לוודא שהמצב במטבח תואם את רמת הכשרות הרצויה. בראש העמותה עומד הרב משה כ"ץ, יליד ארצות הברית שעלה ארצה לפני קרוב לארבעים שנה, למד במכון מאיר, הצטרף לגרעין הקמת הישיבה באלון מורה ומאז מלמד בה. בנשיאות העמותה עומד הרב אליקים לבנון, רב השומרון וראש ישיבת ההסדר באלון מורה. "נוהל מפקח", שבו שולחים מפקח מיוחד לאולם בבוקר החתונה, נוהג כיום בכמה ישיבות, בהן מצפה רמון, אלון מורה, מצפה יריחו, הכותל ועוד. "המפקח דואג קודם כל שגויים לא יבשלו. כמו כן הוא דואג שכל המוצרים עומדים בסטנדרט הכשרות הרצוי, ולאחר מכן מבצע שורת פעולות על פי הנהלים שהוגדרו. למשל, הוא בורר את הקטניות ושוטף את ירקות העלים. זאת נקודה חשובה משום שירקות עלים של גוש קטיף יכולים להיות משווקים עם ג'וקים", מנצל הרב כ"ץ את ההזדמנות להסביר. "למשל, בחסה - לכל ראש מותר שיהיה בו עד חמישה ג'וקים מהסוג שיוזר בשטיפה. כתוב על השקית שחייבים להשרות את החסה במי סבון ולאחר מכן לשטוף היטב, אבל אנשים לא יודעים את זה ומשתמשים בחסה אחרי שטיפה במים בלבד. כך גם לגבי דג סלמון - על האריזה כתוב שיש טפילים, ולכן צריך להוריד את העור והקשקשים ולשטוף את הדג".

אוכלים טבל מתוך בורות

במשך הזמן התברר כי האתגרים לא נעצרים באולמות השמחות וכי מדובר בתחום רחב היקף. תומר בן צבי, מנכ"ל העמותה, גדל בילדותו בראשון לציון, מקום שבו נמצאת מערכת הכשרות הרחק מעיניהם של הצרכנים. "למדתי בבית ספר ממלכתי-ידי, גדלתי על פי הספר המפד"לניקי", הוא מוסיף. "יש תעודות כשרות - אוכלים לכתחילה, הכול בסדר. אבל לאט לאט התברר שיש פה מערכת ארצית שצריכה ריענון". כך למשל, במשך עשרים שנה הרבנים של ראשון לציון לא חתמו על תעודות כשרות, בנימוק שהמועצה הדתית לא שומעת להם. "אפילו הוגש בג"ץ נגד הרב וולפא, רב העיר, שהסביר שהוא הציב דרישות למפקחים נוספים ולא נענה ולכן הוא מסרב לחתום. למרבה הצער, במקום להתיישר עם הנהלים שלו, הביאו רב אחר שיחתום על תעודות הכשרות בעיר".

אחד האתגרים הגדולים בתחום הכשרות הוא הבורות, אומר הרב כ"ץ. כהמחשה לדבריו הוא מציין כי אנשים רבים לא יודעים שהפירות והירקות בשוק אינם מוסדרים מבחינת תרומות ומעשרות. "אנשים חושבים שהכול זה תנובה ולא צריך להפריש. מה לעשות שתנובה סגרה את המערכת הזאת לפני עשרים שנה?" הוא מתאר בכאב. "חוץ ממחנה יהודה, שם כל הבסטות עם תעודות כשרות בעקבות דרישה של הציבור בירושלים, במקומות אחרים אין תעודות. במקום מסוים כשהרב החדש נכנס לתפקיד הוא רצה לעשות סדר בנושא תרומות ומעשרות בשוק המקומי והביא מיישור רציני, אבל פשוט חטף מכות מסוחרי הירקות והפירות. יכול להיות שאנשים אוכלים ממש טבל, כי הם לא מפרשים. מספק צריך להפריש בלי ברכה".

כתוצאה מכך, אחת ממטרות העל של 'כושרות' היא העלאת נושא הכשרות למודעות הציבורית. "אם הציבור ידע, הוא ידיר את רגליו ולא יקנה שם בהכרח, או לפחות יפריש בלי ברכה", מסביר הרב כ"ץ. "לאחרונה יש שינוי גדול בתרבות הקנייה - אנשים עברו לקנות ברשתות היהודיות הגדולות, שבכולן יש תעודות. לעומת זאת, במכולות השכונתיות אין. אנשים לפעמים קונים בתמימות מערבים וחושבים שנפטרו מחובת תרומות ומעשרות. צריך לדעת שהערבים לא מגדלים הכול, אלא בעיקר דברים שהיהודים לא מגדלים, שצריך לעבוד עליהם קשה, כמו קישוא, מלפפון, לפלפל

וכדומה. אבל הם לא מגדלים תפוחי אדמה. אנשים הולכים לטיולים, קונים על אם הדרך אבטיחים וכדומה. אבל אפילו אם ערבי מוכר את זה, צריך להפריש", הוא מזכיר.

אנשי העמותה החלו לקיים פעילות חינוכית והסברה באמצעות ערבי קהילה, קורסים בישיבות, סדנאות, ימי עיון ועוד. "אלו נושאים שלא עסקו בהם עד אז", מחדד בן צבי. "בישיבות לומדים הלכות שבת, בבא מציעא, בבא קמא, יבמות. אף אחד לא לומד כשרות". גם מי שלומד למבחן לרבנות, לומד את העקרונות ההלכתיים ולא לומד את השטח, מוסיף הרב כ"ץ. "נושאים רבים בתחום הכשרות, כמו חרקים, עורלה ותרומות ומעשרות אינם נמצאים בחומר למבחן".

פרט להיצמדות לנוהלי הכשרות הרגילה, עם הזמן התברר כי יש ציבור דתי לאומי גדול

לחבר אותו לנוהלי הכשרות שלעיתים הוא לא הכיר בכלל".

הרב כ"ץ מציין כי לא מעט רבני ערים חתומים על תעודות כשרות אך לא ניתנת להם יכולת פעולה וסמכות אכיפה כפי שצריך. "80-90 אחוזים מהעסקים הכשרים בארץ הם בכשרות רגילה, שבה לפי הנהלים גוי יכול לבשל. הספרדים לא יכולים לאכול את זה. לדוגמה, רוב בתי המלון הם בכשרות רגילה - ספרדים לא יכולים לאכול שם, כי זה בישול על פי הרמ"א, לא על פי מרן. חלק ניכר מהמשגיחים לא אוכלים במקומות שהם מופקדים עליהם. אני אוכל מהדרין. פה זה רבנות רגילה, הם עונים לא פעם, 'בשר לא חלק, כרוב לא גוש קטיף, גוי מבשל, הפרודוקטים ברמה נמוכה מאוד של כשרויות חו"ל. ברור שאני לא אוכל כאן. אבל זה כשר לפי הרמה הזאת'. עם הזמן הציבור שלנו

הרב משה כ"ץ, יושב ראש 'כושרות': "אדם שרוצה לקנות מקרר או רכב - יברר את זה היטב. למה פה הוא רואה תעודה וזה מספיק לו? הוא לא יודע מה עומד מאחורי זה, הוא לא בירר, הוא לא יודע כלום. כשהוא קונה רכב חשמלי הוא בודק את הטווח, את המנוע ואת החימום בכיסא - אבל את הכשרות הוא לא בודק"

התחיל להבין שיש רמות של כשרות. כי לפני כן, ברגע שהיו רואים תעודת רבנות - היו בטוחים שזה בסדר".

הציבור לא מודע, או שלא רוצה להיות מודע?
"הוא לא מודע. אף אחד לא אומר לו", עונה הרב כ"ץ, "אדם שרוצה לקנות מקרר או רכב - יברר את זה היטב. למה פה הוא רואה תעודה וזה מספיק לו? הוא לא יודע מה עומד מאחורי זה, הוא לא בירר, הוא לא יודע כלום. כשהוא קונה רכב חשמלי הוא בודק את הטווח, את המנוע ואת החימום בכיסא - אבל את הכשרות הוא לא בודק".

הטענה שלהם פשוטה: אני מחליט שאני סומך על כל מה שכתוב עליי 'כשר'. איפה הבעיה?

"זאת נקודה חשובה מאוד. האנשים הללו מצטטים את הגמרא שקובעת 'עד אחד נאמן באיסורים', אבל הם לא טורחים לשאול אותו על מה בדיוק הוא מעיד", מזדעק הרב כ"ץ: "זה כשר למי? לפי איזו רמה? גם לפי האשכנזים, אם צולים כבד ואחרי זה עושים באותה רשת שישליק אסור לאכול את זה, כי האשכנזים מחייבים רשתות נפרדות. הנוהל של הרבנות הוא רשתות נפרדות, אבל לא כולם עושים כך. יכול להיות שהרבנות המקומית בכלל לא מכירה את הנהלים. צריך להבין: כשרות רגילה זה אוסף של כל הקולות האפשריות מתוך מטרה שיהיו עסקים כשרים במדינת ישראל. כשרות מהדרין זה לא חומרות, אלא עיקר הדין לכל העדות. רוצה קולות? אין בעיה, אבל תדע שאתה לוקח את כל הקולות".

42 אלף שאלות בערב פסח

עם הזמן הוקם אתר 'כושרות', במטרה לתת לכל דכפין מידע בנושא באמצעות מאמרים, סקירות ושאלות ותשובות. "האתר מאוד פעיל, הוא מגיע למאות אלפי צפיות בחודש", מעדכן בן צבי. "השבוע אמר לי מפקח באחת הרבנויות: 'בזכותכם אנשים יודעים מה לשאול'. פעם לא ידעו מה לשאול. יש תעודה, היא בתוקף, זה המשגיח? זהו, זה מה שהיו שואלים. היום יודעים לשאול עוד כמה

שמעוניין ברמת כשרות מהדרין. "הוא לא רוצה לאכול כשרות רגילה, לא אוכל אבקת חלב נוכרי, רוצה לאכול בשר חלק ורוצה שיהודי יבשל, גם אם הוא אשכנזי", מדגים בן צבי. "זה הפך לנורמה שאנשים לא דווקא רוצים לאכול בד"ץ, אלא לאכול ברמת כשרות גבוהה. כיום גם הצבא התיישר לפי זה, ומנסה באופן בסיסי שכל הבשר יהיה חלק, ושבישול ישראל יהיה לפי מרן. בסוף, מי שנמצא בצבא היום זה החברה שלנו, או בצבא רוצים שהחברה יאכלו. בזמנו המערכות היו במצב לא פשוט, והיו דוחות חמורים של מבקר המדינה בגין ליקויי כשרות. אנחנו בעצם גייסנו לקחת את זה מלמטה. לבוא דרך המשגיח המקומי, לסייע לו,

צילום: עמותת כושרות

"אנשים חושבים בטעות שאם הם קונים בשוק או מערבי הם פטורים מתרומות ומעשרות". הרב כץ בביקור בשוק הסיטונאי

"פעם אנשים שאלו רק אם יש תעודה בתוקף, היום יודעים לשאול עוד כמה שאלות". אילוסטרציה

מסבסדת כדי שיהיו עסקים כשרים במדינה יהודית. ברגע שאתה משחרר את הרסן וסוגר את מחלקות הכשרות, המחירים יונקו ותהיה פחות כשרות בארץ, חד־משמעית".

"ניהלנו מלחמה מאוד רצינית, גם בכנסת, והצלחנו לגרום לכמה שינויים בחוק", הוא מוסיף. "היום אנחנו יודעים על כמה רבנויות שונותות כשרות מחוץ לתחום שלהן, במסגרת הרפורמה של כהנא, ורואים את הפגמים. רב מהצפון שייתן כשרות באילת - זה לא בגלל שטובת הכשרות עומדת לנגד עיניו. איזה עסקן ניסה שם לעשות כסף בכל מיני קומבינות, ולפעמים הרב בכלל גם לא יודע. לפעמים מחתימים אותו והוא אפילו לא יודע מה קורה שם".

הרב כ"ץ: "אנחנו מנסים להעביר שני חוקים שאין ברפורמת הכשרות. אחד - שהמשגיח לא יקבל כסף מהעסק, אלא תקום פה רשות לאומית לכשרות. השני - שהנהלים ייהפכו להיות אחידים וכולם יהיו חייבים לפעול לפיהם. לצערנו, בכל פעם שהחוקים האלה עומדים לעבור, הממשלה נופלת. כנראה לא סתם הסיטרא אחרא נלחם בחוקים הללו, כי זה הטהרה של עם ישראל".

כשרות לפי הספר

לאחרונה השיקו בארגון את 'ספר כושרות' - מדריך הלכתי מעשי ללימוד כשרות. "במהלך השנים ראינו שאין שום ספר שמאגד גם את העולם ההלכתי וגם את הצד המעשי במטבח", מסביר בן צבי. "כל אחד תופס גישה כלשהי בתוך הכשרות - או שהוא מתעסק בעיניו יותר, או שהוא מתעסק רק במעשי. בספר יש את החלק של היסודות ההלכתיים, משם עוברים לחלק של המוצרים, שבו מתייחסים לכל מוצר, ומשם לפרק של הדרכות כשרות: הדרכה לצה"ל, הדרכה לחוץ לארץ, הדרכה לשירות לאומי, לבית מלון בשבת וכן הלאה. הספר מציג משנה סדורה שמאפשרת לכל אחד להבין את הלכות הכשרות, ומנוסח בלשון קולחת שמתאימה לציבור הרחב. בספר ניתן ביטוי לשיטות הפוסקים השונים, לאשכנזים ולספרדים. זה הספר היחיד שמוטעים בתוכו נוהלי הרבנות הראשית".

מה מטרת העל של 'כושרות'?

תומר בן צבי: "שעם ישראל יאכל כשר ושתהיה שקיפות מלאה למה שאנשים אוכלים, מתוך בחירה".

הרב כ"ץ: "אנחנו לא אומרים לאנשים: אל תאכל כשרות רגילה. אתה רוצה - תאכל. רק תהיה בטוח שזה נכון, שזה אמיתי, ושזה מתאים לך". ●

נותנים לו צ'קליסט על פי הנהלים של הרבנות, ותוספות ושינויים שכל רבנות רוצה לעצמה".

פונקציה נוספת שנבנתה בתוך המערכת היא מאגר של חומרי גלם. "המאגר הזה מסונכרן עם מחלקת הייבוא ברבנות הראשית", מדגיש בן צבי. 50 אלף חומרי גלם שאושרו לשימוש על ידי הרבנות הראשית נמצאים במערכת. נניח שמגיע עכשיו לבית העסק מוצר באישור הרבנות הראשית לישראל. אם המשגיח לא מכיר אותו, הוא רושם את שם המוצר ויראה מיד את מצב הכשרות שלו. כך למשל, אחד המשגיחים קלט משלוח של בשר סינטה, והייתה לו הארה שמימית שיש כאן בעיה. הוא נכנס לאפליקציה שלנו, סרק את הברקוד ומיד קפץ לו עדכון של הרבנות הראשית מלפני כמעט שנה על בשר סינטה שהיה טרף. בזמנו העניין פורסם, אך היבואן החזיר את הסחורה למקפיא, חיכה עד יעבור זעם ואז שחרר אותה בחזרה לשוק. המשגיח עלה על זה בשנייה אחת. גם אני, שאני בתחום ואני מכיר, בחיים לא הייתי זוכר את הבשר הזה עם התאריכים האלה. אבל האפליקציה מיד התריעה על כך. זה שדרג את עבודת ההשגחה והעלה את רמת המקצועיות של משגיחי הרבנות בצורה משמעותית. מאגר זיופי הכשרות היחיד שקיים בעולם נמצא אצלנו".

"לא פעם קורה שמייבאים מוצרים מחו"ל, מדביקים מדבקה וזהו", מתאר הרב כ"ץ, "אין לזה שום קשר לכשרות בכלל. סתם מזויפים, משקררים. במכולת של אחד היישובים הביאו פרינגלס. היה כתוב עליו כשר - רק שמדובר במוצר עם חלב נוכרי, שלא מאושר בארץ (בניגוד לאבקת חלב נוכרי - י"א)".

מטבע הדברים, נושא רפורמת הכשרות העסיק רבות את אנשי 'כושרות'. "שבנו עם מתן כהנא עוד לפני שהוא גיבש את הרפורמה שלו, והצענו לו תוכנית טובה. אמרנו לו: אפילו אתה רוצה תחרות, הבאנו לו סמך תחרות. הבאנו לו כל מה שהוא רצה", משחזר בן צבי. "היו לנו חמש פגישות, וכשהבנו לאיזה כיוון הוא הולך זה התפוצץ. הוא פשוט עשה הפוך מכל מה שכולם אמרו לו. הוא רצה לסגור את מחלקות הכשרות ברבנות המקומית ולהפוך את הכול לשוק עסקי לחלוטין".

"באתי לילוליה מלינובסקי, שהייתה יושבת ראש הוועדה, ואמרתי לה: זה יהיה הרבה יותר יקר לבעלי עסקים ופחות כשרות. היא בדקה את הדברים וחזרה מזועזעת: מחירים מופקעים! צוהר עולה יותר יקר, בד"צים עולים יותר יקר. כיום מסעדה בהשגחת הרבנות משלמת 1,400 שקלים אגרה שנתית פלוס שכר המשגיח. אין דבר כזה בשוק הכשרות, גם לא בחו"ל. זה מחיר שהמדינה

הזה. אמרנו לה: כן, יחידת ההונאה פרסמה שמדובר בהונאת כשרות. בעקבות כך, ביום שישי בצהריים, קבוצה של 50 איש עזבו כולם את המלון. הוא התקשר אליי וזעם: 'מה אתה עושה? אני אטפל בך'. אמרתי לו: אתה רוצה להונות את הציבור? זו בחירה שלך. לנו יש בחירה להגיד לציבור מה זה. זאת החוזקה שיש במדינת ישראל: רק פה יש חוק הונאה בכשרות, שאפשר להגיד שמהשו לא כשר. בעולם - כל אחד יכול להגיד מה שהוא רוצה. פה יש רבנות שקובעת סטנדרטים, ומי שלא עומד בהם נשאר בחוץ. הוא מבין שאפשר לפרסם עליו. הוא לא יכול לתבוע ולהגיד 'למה פרסמת עליי?' היות שיחידת ההונאה בכשרות קבעה שזה לא כשר".

למה פנו אליכם ולא לרבנות הראשית?

"ברוב השנים הרבנות הראשית עבדה בדלות משאבים נוראית. אפילו אתר אינטרנט לא היה להם. מדי פעם הם מוציאים עדכונים כשרות ואנחנו לוקחים את העדכונים ומקטלגים אותם, ובונים את הנתונים בצורה מסודרת כדי שיהיו נגישים למשתמש. לכן האתר שלנו פופולרי, כי המשתמש מגיע בקלות למידע. חשוב להדגיש שהכול נעשה יחד עם הרבנות הראשית. יש לנו קשר רציף עם ראשי המחלקות ועם הרבנים המקומיים, והם פונים אלינו בבקשה שנוסיף או נוריד עסקים מרשימת המומלצים".

המערכת שעוזרת למשגיחים

התחנה הבאה אחרי הווטסאפ נקראת IKR. מדובר במערכת שבנו כ'כושרות' בשביל המועצות הדתיות, כדי לטייב את עבודת משגיחי הכשרות. המערכת מעניקה שקיפות מלאה למפקחים, כדי שיוכלו לאכוף את הנהלים שהם עצמם קבעו. "בהתאם לנוהלי הרבנות בנינו צ'קליסט מה המשגיח צריך לעשות כשהוא מגיע לבית העסק. לדוגמה, כל יומיים לנקות את הפותחת של הבצק של הפיצה, כי יש שם חרקים. זה קופץ לו אוטומטית ואז הוא צריך לסמן: כן הייתי, לא הייתי, כן עשיתי, לא עשיתי".

נכון לעכשיו כ־20 רבנויות מקומיות משתמשות במערכת, והתוצאות כבר נראות בשטח. "אחד מתפקידי המשגיח זה לצלם ולהעלות לממשק בכל יום תעודת משלוח של הבשר. באחד מבתי העסק הגיעו לביקורת תקופתית ומצאו בשר לא מסומן. הלכו לבעל הבית ושאלו 'מה זה?' והוא ענה: 'זה הגיע באספקה'. המפקח בדק באפליקציה כמה תעודות אחורה, וחיפש את הבשר ההוא בתעודות משלוח כדי לראות מתי הוא הגיע. אחרי בדיקה מקיפה לא נמצא שום רישום לאותו בשר, מה שאומר שהוא הגיע ממקום אחר. לבסוף בעל העסק נאלץ להודות שהוא הביא את הבשר מכפר ערבי במשולש. אמר לנו הרב המקומי: 'אם לא היה לי את הכלי הזה, לא הייתי יכול להתמודד עם בעל העסק, עזרתם לי מאוד'".

המחשה נוספת ליעילותו של הצ'קליסט אפשר למצוא במקרה שהתרחש במאפייה גדולה. "לפי נוהלי הרבנות, צריך לבדוק את הנפה פעמיים בשבוע. היה סילו (מיכל אחסון - י"א) ענק של קמח במאפייה גדולה, שלא נבדק כמו שצריך. המשגיח שם תירץ את העובדה שהוא לא בודק את הסילו בכך שזה גבוה בשבילו והוא כבר מבוגר. המפקח מהרבנות, שעקב עם הצ'קליסט וגילה שהקמח לא נבדק, התקשר לבעל העסק ודרש שייבאו למשגיח מנוף אם צריך. הרימו אותו והתברר שהיה שם חור כל כך גדול, שהקמח נשפך ישירות בלי טיפת ניפוי. כך הממשק הזה הופך את העבודה של המשגיח מפסיבית לאקטיבית. הרי המשגיח בקצה, כמה הוא יכול לזכור את הנוהל של הרבנות? אז אנחנו

שאלות, כמו בישול גוי, חלב נוכרי וכדומה. מגיעים גם לבעלי העסק ושואלים אותו, ובעקבות הביקוש הוא משנה ומחליף את חומרי הגלם. זה נותן המון כוח לרבנות עצמה. זה מחזק את המשגיח ואת בעל העסק".

פעילות העמותה השתדרגה גם לווטסאפ. "יש לנו היום 71 קבוצות ווטסאפ של שאלות ותשובות", מספר בן צבי. "בדרך כלל אנשים שואלים יותר בימים חמישי, שישי ושבת. בערב פסח היו לנו 42 אלף שאלות. לא פעם שואלים אותנו מחו"ל מה אפשר לאכול. גם כאן נכנס עניין הבורות. אנשים חושבים שאפשר לאכול מגנום בכל העולם. זה לא נכון! זה לא כשר, זה חלב גוי. יכול להיות בזה צבע מאכל שעשוי משרצים, וזו שוב הנקודה של הבורות: אנשים חושבים שאם הם רואים בארץ מוצר של חברה בין־לאומית אפשר לאכול אותו בכל רחבי העולם, אבל זה לא נכון". הוא מסביר כי לא פעם פותחים במפעלים בחו"ל פס ייצור כשר מיוחד, כמו למשל בסקוויטים לוטוס. "יש השגחה של כמה ועדי כשרות שעושים ביחד פס ייצור כשר,

**תומר בן צבי,
מנכ"ל 'כושרות':
"אחד המשגיחים קלט
משלוח של בשר
סינטה והייתה לו
הארה שמימית שיש
כאן בעיה. הוא נכנס
לאפליקציה שלנו, סרק
את הברקוד ומיד קפץ
לו עדכון של הרבנות
הראשית מלפני כמעט
שנה על בשר סינטה
שהיה טרף. בזמנו
העניין פורסם, אך
היבואן החזיר את
הסחורה למקפיא, חיכה
עד יעבור זעם ואז
שחרר אותה בחזרה
לשוק"**

ומשם מייבאים לארץ את הכמות הרצויה". במטרה לחבר את הקהל למידע נוצרה רשימת המומלצים של 'כושרות' - מקומות שעובדים לפי נוהלי הרבנות הראשית. במקביל יצרה 'כושרות' במה לריכוז המידע בתחום ההונאה בכשרות בארץ. "הונאה זה אומר שמישהו פרסם שהוא כשר והוא לא כשר או שיש לו תעודות פיקטיביות. באתר שלנו יש עמוד שמרכז את כל ההונאות בכשרות. זה המקום היחיד שמחזיק בנתונים הללו, לצערנו ברבנות אין את זה.

"קיבלתי כמה פעמים טלפונים מעסקנים שביקשו שנוירד אותם מהאתר. היה מקרה שבערב שבת התקשר אליי יהודי שהקים גוף כשרות פיקטיבי בשם 'איגוד הרבנים' - פיקוח מזון, וקבוצה הגיעה לבית מלון בכשרות שלו. למישהי בקבוצה העסק היה נראה מסריח, והיא שאלה בקבוצה של 'כושרות' אם מישהו מכיר את איגוד פיקוח המזון

צילום: אליחי מנחם

התחלה// נולדה וגדלה בשכונת הגבעה הצרפתית בירושלים, "המעוז של השמאל הישראלי בעיר. גיליתי את זה רק בנערותי, כשעבדתי בחלוקת פליירים של מרצ וקיבלתי אהדה רבה מהתושבים. מאז השכונה עברה לא מעט שינויים והתחרדה, לצד אנשי שמאל שעברו ימינה". השנייה מתוך ארבעה אחים.

אבא// דרור סילם (76), בתור ילד עלה מתוניס היישר למעברה בדימונה, שם גדל בבית מסורתי. "הוא היה הפלא של דימונה, הראשון שסיים בגרות ותואר באוניברסיטה. עבד במשטרת ישראל כקצין מז"פ ומבקר, לצד כתיבת נאומים לבכירי המשטרה. עוד לא הכרתי אדם עם רמת עברית כמו של אבי. עד היום כשאני רוצה לכתוב משהו חשוב, אני מעבירה לו שיקרא".

אמא// רבקה סילם (73), עלתה לבד מאלבמה שבארצות הברית וחזרה בתשובה בזכות רב קונסרבטיבי. במשך שנים רבות עבדה כמורה במערכת החינוך, לאחרונה בגימנסיה בירושלים.

ספסל הלימודים// "הייתי אמורה ללמוד בבית הספר המסורתי, לכן גרנו בגבעה הצרפתית, אבל כשהגענו גילינו שהכול מלא, לכן שלחו אותנו לבית הספר הדתי 'נור דוד'. למדתי שם עד כיתה ז', אז סגרו את בית הספר. משם עברתי ללמוד בג'נוגלי, עד סוף י"ב". במקביל הייתה פעילה בתנועת הנוער של המועצה הציונית לנוער של הסוכנות היהודית, ובמסגרתה נשלחה להדריך ילדים במחנה קיץ ביוון. "החדירו לנו ציונות בוורידים".

גרה בתיאטרון// מאז ומתמיד נמשכה לעולם האומנויות. "החלום שלי תמיד היה לשיר, ובהמשך התברר שאני יותר טובה במשחק. כמעט בכל יום אמא שלי הייתה לוקחת אותנו לאירועי תרבות - בלט, הצגות וכדומה. תיאטרון ירושלים היה הבית השני שלי. עד היום תרבות היא האהבה הגדולה שלי".

על מדים// לאחר סיום כיתה י"ב התגייסה לצה"ל בתור מש"קית הוראה. "הייתי מפקדת של חיילים טירונים שעלו מברית המועצות ולימדתי אותם עברית". בסבב השני עברה לקריית שמונה ונשארה באזור כמה שנים, כולל עבודה חקלאית בקיבוץ דן.

שליחות ותרבות// עם השחרור מצה"ל, קיבלה ממושרד ראש הממשלה הצעה לצאת לשליחות חינוכית באודסה שבאוקראינה וללמד עברית באולפן של הקונסוליה הישראלית. "לא ידעתי מילה אחת ברוסית. תהיתי לעצמי איך אצליח ללמד, אבל מסתבר שזה אפשרי". במקביל התחברה לתרבות המקומית. "עלות הכניסה לאופרה הייתה ממש נמוכה. הקפדתי ללכת לשם כמעט כל יום, עד כדי כך שחברי התזמורת כבר זיהו אותי".

הלב מבעבע// בתום השליחות נרשמה ללימודי ביוטכנולוגיה במכללת תל חי. "הייתי פעילה במחאת הסטודנטים על שכר הלימוד. תוך כדי ביקוש ממני לכתוב לעיתון של הקמפוס, עשיתי תחקיר מעמיק ופתאום הבנתי שהלב שלי נמצא בעיתונות ובאומנות. זה עניין אותי הרבה יותר מביוטכנולוגיה. כשסיימתי את הלימודים, במקום לעשות את הטיוול הגדול הלכתי ללמוד משחק בבית צבי. אחרי שנה המנהל גרי בילו אמר לי שאני דתייה מדי בשביל ללמוד שם, למרות שלא הייתי נראית דתייה במיוחד באותם ימים".

השעמום הגואל// כתוצאה מכך עברה לעבוד במעבדת ביוכימיה בבית החולים שערי צדק.

אסתר אלוש

48

נשואה למתיאס ואם לארבעה

תושבת נופים

דוברת המועצה האזורית שומרון, מנכ"לית קרן קולנוע שומרון ומנכ"לית פסטיבל קולנוע שומרון

המועצה האזורית שומרון, "אחד התפקידים המאתגרים שהיו לי בחיים. לא פשוט לדברר את השומרון בתקשורת הישראלית. בהתחלה הייתי לוקחת המון ללב, אך עם הזמן הבנתי שאפשר לנצח את זה בכלים מקצועיים וזה מה שאני עושה. כיום יש לי בתקשורת הישראלית חברים טובים שאני עובדת איתם. אני מאמינה שאין סיפור שאי אפשר למכור אותו, הכול עניין של מקצועיות ונחישות".

סגירת מעגל// במשך השנים ניהלה לא מעט קמפיינים תקשורתיים למאבקים שהובילה המועצה, כמו הסדרת חוות גלעד אחרי הרצח של הרב רזיאל שבח הי"ד, אוהל המחאה הראשון שהביא את התב"ע לאיתמר ויישובים נוספים, אוהל המחאה השני של הכבישים העוקפים ועוד. "קמפיין תקשורתי שאני ממש גאה שהובלתי הוא הקמפיין לביטול חוק ההתנתקות בצפון השומרון, שמבחינתי היה הסיבה והמסובב שלי להגיע להיות הדוברת של השומרון".

נעים להכיר// אחרי שלוש שנים בתפקיד היא הגיעה למסקנה שאי אפשר לנצח את המערכה רק בתקשורת. "רציתי שהפעם הראשונה שמישהו שומע על השומרון לא תהיה כשזורקים לו אבן על הג'פ, אלא שיכיר קודם את השומרון הקסום. פניתי לכמה כוכבי ילדים והצעתי להם לצלם סרט בשומרון. כשהייתי על סף ייאוש, חזר אליי יובל המבולבל וכך יצא לדרך הסרט 'ציבור בעננים' שצולם בחורבת שחאדה וביישוב נופים".

קול אחר// משם עלה רעיון הקמת קרן קולנוע שומרון. "ראש המועצה יוסי דגן הבין את

הראשונה שראיתי את אבא של מתיאס נשבר. בתור בת של קצין במשטרה, המחזה של השוטרים הרבים שמבצעים את הגירוש היה קשה לי במיוחד. היה לי דיסוננס מטורף".

קופצת למים// את הפוסט־טראומה מהגירוש היא ניתבה לתחום הדוברות ויחסי הציבור. "במשך חצי שנה הייתי נוסעת מירושלים לקיבוץ ליד רחובות בשלושה אוטובוסים כשאני בהיריון, בתמורה ל־2,000 שקלים בחודש. הייתי מלאת הכרת הטוב שקיבלו אותי לעבודה למרות שאין לי ניסיון". חצי שנה נוספת עבדה במשרד של רמי סדן, יום אחד קיבלה טלפון מישראל גולדברג, מנכ"ל 'פרסומי ישראל', שביקש לפתוח אצלו מחלקת יחסי ציבור ודוברות. "עבדתי עם לקוחות כמו מכללות לחינוך, בד"ץ העדה החרדית ועוד".

מתקדמת// באחד הימים, אחרי הרצח של משפחת פוגל, נכנס למשרד אריה גולדברגר מהיישוב איתמר וביקש לגייס אותה לטובת קמפיין לבניית בית המדרש של הישיבה הגבוהה לזכרם. "במשך שנתיים עבדתי איתו ועם הרב רונצקי וצ"ל. מהר מאוד הם הצליחו להקים את המבנה".

עוברת לשומרון// באותם ימים יוסי דגן, שהיה דובר מועצת שומרון, מונה לתפקיד סגן ראש המועצה. מתוך ההיכרות בין השניים הוא הציע לה לגשת למכרוז על מילוי מקומו בדוברות המועצה. "לא הכרתי את השומרון, גרתי בכלל בגוש עציון. אחרי שקיבלתי את התפקיד עברנו לנופים".

מנצחת// מאז ועד היום היא משמשת דוברת

סופסוף השנה, תתחדשי בסטייל!

**הסטייל הבינלאומי של BK Wigs
במכירת סופסוף שנה!**
פאות לייס, פוני, סרט, תוספות שיער
איכותיות, פתרונות מתקדמים לשיער
דליל, פאות ותוספות לגיל השלישי -
מבית ברנדי קמינר.

עד **17% הנחה** ל-**48 שעות**

**המכירה תתקיים בימים שלישי ורביעי
כ"ג-כ"ד בכסלו | 24-25.12
10:00-16:00 (בתאום מראש)**

BK FINEST NATURAL WIGS
By Breindy Kaminer

רחוב חירם 8, ירושלים | 02-5022654 | +972-509686777 | BKWIGS.COM | @BKWIGS | 17
USA | ISRAEL | PANAMA | LONDON | MEXICO | BELGIUM | AUSTRALIA | FRANCE

במגרש הביתי

אנה הלווי"ב
"קמה בשבע בבוקר, מתחילה לעבוד
על הודעות ווטסאפ ולענות לכתבים.
משם עוברת למשרד וממשיכה לעבוד
על תחום הקולנוע, תוך כדי עבודה על
הדוברות, עד שהעבודה נגמרת, לפעמים
ב-12 בלילה."

השבת שלי
"אי של שפיות. פתאום אני יכולה
להקשיב לעצמי ולחזור להיות אסתר
של פעם. הרבה זמן משפחתי וקריאת
ספרים."

פאליס
שירים של פעם, כמו "שירים עד כאן",
"מלכות החרמון" ו"לי ולך", ו"האהבה
הגדולה: מחזות זמר קלאסיים".

צאניות לאפת
"אמא שלי. לא הכרתי כל ימי חיי אשת
חסד כמו אמא שלי. הבית שלנו היה
תמיד פתוח לכולם, ידענו שרוב הסיכויים
שלא נאכל לבד. כל קרוב משפחה מדרגה
שישית היה מגיע מקצה העולם לגור
אצלנו במשך חודש כל קיץ, ואמא שלי
הייתה נותנת לי את התחושה שמדובר
באדם הכי חשוב בעולם. היום היא
מבשלת לכל החיילים, מגיעה לכל לוויה,
גם של אנשים שהיא לא מכירה, מאמצת
משפחות והסבתא הכי משקיענית
בעולם. הלוואי עליי".

לפתיצ אופתי
"חדירת מחבלים".

כאלהיה גזלה
"אהיה חברת כנסת או שאמשיך בתחום
הקולנוע והתרבות".

לשאלה
"שיחזרו החטופים, שתהיה אחדות בעם,
שיבינו אותנו ויקשיבו לנו".

החשיבות ועשה הכול כדי שזה יקרה. עבדנו על זה
שלוש שנים נגד כל הסיכויים, עד שהקין אושרה
סופית לתמיכה על ידי משרד התרבות בשנת 2019.
מבחינתי זה חלום שהתגשם. בתוך זמן קצר התחילו
הקריאות לחרם, אבל ברוך ה' צלחנו את זה. גייסנו
צוות מדהים - המנהל האומנותי הרב מרדכי ורדי,
היועץ האומנותי אורן רייך, שירה איגל שעובדת
איתי, ויש לנו שיתופי פעולה מדהימים כמו עם
יוניטד קינג. לאט לאט התחילו הגשות והצעות.
סרטים שאישרנו ב-2019, כמו 'קרב אוויר', 'אמצע
החיים' ו'ידיים מלאות', זוכים כבר להצלחה גדולה.
הקין באה למלא צורך בהבאת הקול התרבותי של
המתיישבים ביהודה ושומרון, שלא נשמע עד היום.
אני מאמינה שבעבודה מקצועית ונכונה נביא בשורה
חדשה לעולם הקולנוע הישראלי והבין לאומי".

קולנוע בין-לאומי // קצת אחרי הקמת
הקין הגיע הזמן לייסוד פסטיבל שבו יוצגו הסרטים.
"גם כאן, יוסי דגן נענה לצורך וגייס תקציבים להרמת
פסטיבל קולנוע שומרון. זה עושה הרבה רעש טוב,
לצד קריאות נוספות לחרם. הפריע להם שנתנו
פרסים לדמויות מוכרות בתעשייה". השבוע ננעל
הפסטיבל החמישי, שזכה אף הוא להצלחה רבה.
"קיבלנו מאות הגשות גם לקטגוריה הבין-לאומית.
היעד שלנו הוא להיות פסטיבל קאן שכולם נושאים
אליו עיניים".

הנחת // ארבעה ילדים: שחר בת 18, יוני בן 16,
מיכל בת 12 ועוזי בנימין בן 10.

אם זה לא היה המסלול // "כנראה
הייתי ארכאולוגית או סופרת".

ישן מפני חדש

חיהם. לדעתם המאמצים שעושים הרופאים הוותיקים אינם פרופורציונליים לשכר שהם מרוויחים ולהערכה שהם מקבלים מהציבור, ותורנויות תכופות וחוסר שינה אינן מתכון לרפואה טובה יותר. הדיון על המחיר הכבד של שעות העבודה הממושכות אינו תיאורטי. כמעט מחצית מהרופאים הודו שכשהם עייפים או אחרי שעות עבודה רבות פעילותם הרפואית מלווה בתקלות רבות יותר, שלא קורות בדרך כלל לרופאים רעננים, ולא ברור שהצר שווה בנוק המלך.

הצעירים בראש המחנה הצבאי. מחקר ישראלי מצביע על פער ניכר בין הדורות בעולם הרפואה. הרופאים הבכירים שהתראינו למחקר הדגישו שניסיון קליני חשוב יותר מאוריינות טכנולוגית, בעוד שהמתמחים הצעירים רואים בשליטה בטכנולוגיות חדשות מרכיב הכרחי ברפואה המודרנית. שניהם צודקים כמובן, השאלה היא על איזה צד לשים את הדגש. בשונה ממקצועות טכנולוגיים חדשים המעודדים חדשנות, מקצוע הרפואה מאורגן היררכית על בסיס גיל, ותק וניסיון מצטבר. מבנה זה מקשה על רופאים להתבלט בגיל צעיר, שכן חסרה להם דרך ארוכה של צבירת ידע וניסיון קליני. האתגר העומד בפני מערכת הבריאות הוא למצוא את האיזון הנכון בין שימור הידע והניסיון של הדור הוותיק ובין אימוץ החדשנות והגמישות שמביא עימו הדור הצעיר, תוך יצירת סביבת עבודה מכבדת ומעצימה. הטכנולוגיה הממוחשבת נמצאת בצעדי התפתחות אדירים, וטוב שכן. אבל לעיתים מה שיכריע הוא התבונה האנושית הפשוטה, הקומון סנס, אשר נרכשת עם צמיחת שערות השיבה.

אנחנו עדים למתחים שיש בדרגים השונים בצבא קודשנו, והתמונה שם היא תמונת תשליל למה שתיארתי בעולם הרפואה. אם דיברנו על מעין ירידת הדורות אצל הרופאים הצעירים של היום, עם פחות מוכנות להקרבה אישית ולהתמסרות ללא תנאי, בצבא אנחנו רואים תהליך הפוך שבו אנשים צעירים עוברים את כל היקר להם - משפחה, זוגיות, בית, לימוד תורה, עבודה, שעות פנאי והתקדמות מקצועית - ומוכנים למסור את הגוף והנפש למען מטרה כללית. נדמה כי הדרגים הנמוכים הם בעלי מוטיבציה גבוהה בהרבה מחלק מאנשי הדרגים הגבוהים.

כשהקדמה חורגת מתפקידה. אחת הברכות הכתובות בתורה לעם ישראל היא "וישן מפני חדש תוציאו". הכוונה הפשוטה היא שהיכול יהיה מרובה כל כך, שכדי לאחסן אותו יצטרכו להוציא מהמחסנים את כל היכול הישן ולהשתמש רק בו. אז מה עדיף - החדש או הישן? האמת היא שלשניהם יש מקום, וכפרפרזה לדברי הרב קוק אפשר לומר שהישן יתחדש והחדש יתיישן, והשילוב האמיתי של מעלות שני הצדדים הוא המצח. הרב ראובן ששון כותב באחד ממאמריו שהקדמה הביאה ברכה רבה במערכות החיים החיצוניות, בטכנולוגיה, בבריאות וכדומה, ומיטיבה עם האדם בשיפור איכות חייו, ואין אנו מתכוונים להעביר ביקורת על הקדמה אלא על הרוח התרבותית, החודרת גם לפנימיות החיים. הקדמה נועדה לעזור לאדם להיות נאמן לצלם אלוקים שבקרבו, ואם היא מחלחלת פנימה ומחליפה במושגיה את האור הפנימי, הרי שהיא מועלת בתפקידה. וכמה הוא צודק. ●

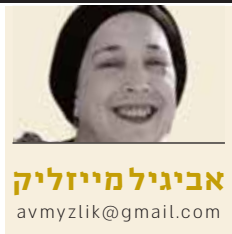
איור: עדי דוד

מקצוע הרפואה מאורגן היררכית על בסיס גיל, ותק וניסיון מצטבר. מבנה זה מקשה על רופאים להתבלט בגיל צעיר, שכן חסרה להם דרך ארוכה של צבירת ידע וניסיון קליני. האתגר העומד בפני מערכת הבריאות הוא למצוא את האיזון הנכון בין שימור הידע והניסיון של הדור הוותיק ובין אימוץ החדשנות והגמישות שמביא עימו הדור הצעיר

תגללו לאחור. היתרון בכך שיש לי בעל נוסטלגיה שלא מצליח לזרוק כמעט שום דבר הוא גם שאני הייתי בעיניו כחדשה אפילו אחרי שנים רבות ביחד. האם זה טוב להסתכל אחורה? בספרו החדש 'תניישנו', מציע הרב חיים נבון לפתוח את הראש ולהבין שהקדמה לא תמיד מביאה בכנפיה שדרוג מוסרי, ערכי או חינוכי ושדווקא הגלילה לאחור, לישן ולמוכר, לשמרנות ולמסורתיות, יכולה להביא תועלת לדור שלוקה בחסר בתחומים החשובים ביותר בחיים, שהם משפחה ובית. המוסר המודרני מתעלם מערכים של מידות הנפש, אחריות משפחתית, חובה קהילתית ועוד. הקדמה הטכנולוגית היא לא חזות הכול, אלא רק פרמטר אחד בתוך מבין החיים. בקיצור - "וישן מפני חדש תוציאו". אני מסכימה עם כל מילה.

גם ברפואה קיים דיסוננס מסוים בין ישן לחדש. הדור הקודם (קרי, הדור שלי) האמין בכל ליבו שיש להקריב את החיים האישיים, חיי המשפחה ושעות הפנאי למען המקצוע, והוא ראה בכך ביטוי למצוינות. אבל מסתבר שלא עוד. הדור הנוכחי מקדש ערכים נוספים, כמו איזון בית-עבודה, זמן פנוי ואיכות חיים סבירה, ולכן אינו מוכן להקריב את חייו האישיים למען העבודה. בשביל מרבית הרופאים הבכירים מקצוע הרפואה הוא מרכיב חשוב ביותר בזהות האישית, ואילו בשביל הצעירים להיות רופא זהו רכיב מסוים בזהות לצד רכיבי זהות נוספים, דומיננטיים לא פחות, כמו משפחה, תחביבים ועוד. פעם היה ברור שמהות מקצוע הרפואה היא שמי שרופא הוא תמיד רופא, וכמו שנהגו רופאים לומר: "זו לא עבודה, אלה החיים". המתמחים של היום לא מרגישים כך. הם מחפשים גם התפתחות אישית, ומביעים רצון לשלב בין הקריירה הרפואית לחיי משפחה ופנאי. בשבילם, איכות הטיפול הרפואי אינה נמדדת במספר שעות העבודה אלא ביכולת להעניק טיפול מיטבי, שהוא בעל ערך מוסף דווקא בגלל השמירה של הרופא על איזון נפשי ופיזי.

מחלוקת בחלוק לבן. אבל זה קשה בתנאים הקיימים גם היום. יש לנו מערכת בריאות חזקה ומתקדמת, עם הכשרה של צוותי רפואה מהטובים בעולם. אבל מדי שנה צולחים את המסגרת הצפופה של המבחנים והראיונות ורף הציונים והפסיכומטרי הגבוה במיוחד רק כ-800 סטודנטים לרפואה בארץ, ואלפי סטודנטים ישראלים לומדים בחו"ל. ההכשרה של רופא מומחה מתפרסת על תקופה של 12-14 שנים, וזה עוד לפני תת-ההתמחות. והעבודה בשנים אלו נדמית קצת לעבודות. המסגרת נוקשה, החופשים מועטים, והצרכים הבסיסיים הקיומיים של הגוף נעדרים, קרי - אכילה סדירה, שינה רציפה, חיי משפחה וביטחון בסיסי. רובם ככולם בחרו במקצוע הרפואה מתוך תחושת שליחות של עזרה לזולת, אבל בשטח הרופא מוצא את עצמו מתרועע מחולה לחולה בלי יכולת אמיתית להביט בעיניו ולהקשיב לו. הוא נאלץ לבדוק מטופלים במסדרונות, ופעמים שהוא נמצא לבד מול שטף של סיבוכים קשים. דרישת הרופאים לקצר את שעות התורנויות היא נכונה. למרות שרוב הרופאים מסכימים כי תורנות ארוכה היא שוחקת ומקשה על מתן טיפול הולם וראוי לחולים, גם בתחום הזה יש חילוקי דעות בין הרופאים הבכירים ובין המתמחים, הנובעים כאמור מתפיסה שונה של מקצוע הרפואה. כל דור מחזיק בעמדות גילניות כלפי הדור האחר. כך, לדוגמה, הבכירים רואים את המתמחים הצעירים כשייכים לדור המונע מאינטרסים כלכליים ומשיקולים של נוחות אישית, ולא מאהבת המקצוע. לעומתם הרופאים הצעירים מסתכלים על הוותיקים כ"סוסי עבודה" שהעבודה היא

דירת החלומות

כשהחלטנו לעבור דירה, זעמתי ממש על מחירי השכירות המופקעים. אבל בסוף ה' שלח לנו דירה שמרחיבה את הדעת, ואולי גם תגשים לי חלום ישן של גידול ירקות בחצר

ערמות של קרטונים בכל מקום. להיות בין לבין זה תמיד הזמן הכי קשה בשבילי. גם בערב פסח, כשכל הבית כבר נקי ועוד לא הוצאתי את הכלים של פסח, אני קצת משתגעת. וגם עכשיו - הגוף שלי בדירה הישנה, הלב כבר נמצא בחדשה, ובדרך יש פשוט המון עבודה משעממת ודי מתישה כדי להעביר אותנו מכאן לשם.

לפחות זאת הזדמנות לזרוק את כל מה שמיותר ומעיק, לסדר מחדש את מה שלא היה מסודר, לתקן את מה שנשבר, לחזק את מה שהתרופף. גם בנפש אני מרגישה שמשוהו חדש עומד להתחיל. לרדת מקומה ארבע לקומת הקרקע גם כן עושה לי טוב. אני מאושרת מההזדמנות למלא את החיים בירוק של צמחים ובצבעים של פריחה, אולי אפילו להגשים חלום ישן ולגדל ירקות בעצמי, מי יודע?

אז זה מה שקורה עכשיו, ואת חנוכת הבית אני מקווה לזכות לעשות בחנוכה, ובינתיים - מאחלת לעצמי ולכולנו שזוכה להרבה אור, ניסים וישועות. ●

שלי כאן, החברים שלנו כאן, לא פשוט להתחיל עכשיו מחדש. מה גם שבדיקה קצרה בלוח הראתה לי שגם ערים אחרות באזור לא בדיוק מציעות מחירי מבצע.

אז אחרי התלבטות וגם התייעצות עם הרב החלטנו להישאר, אבל לפחות במחירים המטורפים הללו - לעבור לדירה שמרחיבה את דעתנו. דירה שגורמת לי לחייך. אחרי שראיתי כמה דירות שפשוט לא האמנתי שמישהו מבקש עליהן כל כך הרבה כסף, ויש מי שגם ישלם - דירות ישנות, חבוטות, עם חוסר פרטיות מוחלט או מטבח קטן וחנוק - ה' שלח לנו דירה יפה וחדשה, במיקום מושלם ועם חצר גדולה. המחשבה על הגינה היפה שהולכת להיות לי כבר גורמת לי לחייך, ועוד הרבה יתרונות מצאנו בה. אז זהו, תאחלו לנו בהצלחה.

לרדת אל הקרקע

ועכשיו הבית כולו ארגזים, חציו ארוז וחציו סתם מבולגן עם

אנחנו עוברים מדירה שכורה אחת לאחרת, ובישראל של היום זה מעשה של אמונה ממש. בהתחלה, כשראיתי את מחירי הדירות השכורות באזור שלי, פשוט לא האמנתי שזה אמיתי. שנה של מלחמה, הבניינים הרבים שנבנים מסביבנו - רחובות שלמים חצי בנויים - כולם עומדים תקועים כמעט בלי להתקדם, ורק קומץ של פועלים סינים והודים מסתובבים סביבם בקצב משלהם. מעט הדירות שמצאתי הגיעו למחירים שלפני שנה יכולתי לשכור בהם וילה, והיום מניבים בסך הכול חמישה חדרים. אז בהתחלה הייתי בהלם, אחר כך כעסתי. כבר רציתי לצאת להפגין ברחובות, לכתוב מאמרי מחאה, לצעוק בקול גדול: מחירים שפויים עכשיו! ללכת לכל בעלי הבתים באשר הם ולשאוג: בושה! בושה! בושה! מי שפגש אותי בזמן האחרון נאלץ לשמוע נאום ארוך ורווי רגש על הניצול וחוסר הצדק ועל המצב הקשה של קהל שוכרי הדירות. בתגובה היו חברות שניסו לשכנע אותי לעבור לעיר אחרת או לאזור אחר, אולי לצפון? אבל מה לעשות שאני גרה בבית שמש כבר עשרים וחמש שנה, העבודה

חלביות באילוי קרם וניל - לחמניות

כ-12 יחידות

15 דקות אפייה

15 דקות אפייה

דרכת קושי קלה פלוס

אומנם לא בדיוק הגרסה הבריאה לסופגניות, אבל המנה האיטלקית הקלאסית הזאת היא אפיה, ומעבר לכך מדובר בחגיגת קרם ויופי מיוחדת. האיטלקים יודעים איך להכין אוכל טעים, והמנה העשירה והנהדרת הזאת ממש נמסה בפה, ופשוט מושלמת לחנוכה.

לביק:	לסירוף:
• 3½ כוסות קמח (½ ק"ל)	• כוס סוכר
• כף שמרים יבשים	• כוס מים
• 100 גרם חמאה רכה	
• כוס סוכר	
• כוס חלב פושר	
• 2 ביצים	
• קורט מלח	
• כפית תמצית וניל	
• 1 ביצה טרופה להברשה	
	• 2 גביצי שנת מתוקה 38% (500 מ"ל)
	• 3 כפות פודינג וניל
	• כפית תמצית וניל
	• כוס אבקת סוכר + אד אבקת סוכר לקישוט

מכינים את הבצק: שמים במיקסר את כל חומרי הבצק ולשים במהירות בינונית לקבלת בצק אחיד, רך וחלק. מעלים את המהירות וממשיכים ללוש עוד 10 דקות. מעבירים לקערה משומנת קלות ומתפיחים כשעה וחצי עד שעתיים, עד שהבצק מכפיל את נפחו.

מעבירים למשטח עבודה ומחלקים את הבצק לשניים. חותכים כל חלק ל-6 פיסות ויוצרים מהן לחמניות עגולות. מסדרים אותן במרחק מה זו מזו על תבנית התנור מרופדת בנייר אפייה. מכסים ומתפיחים עוד חצי שעה.

בינתיים מכינים את הסירוף: בסיר קטן מביאים לרתיחה את הסוכר והמים ומבשלים 2 דקות, מכבים את האש ומצננים.

מחממים תנור לחום של 170 מעלות, מורחים את הלחמניות בביצה הטרופה ואופים 12-15 דקות, עד שהלחמניות והובות. מוציאים, מורחים בעדינות את הסירוף הקר על הלחמניות החמות ומצננים.

מכינים את הקרם: מקציפים יחד את כל חומרי הקרם עד לקבלת קצפת יציבה מאוד. ממלאים: חוצים את הלחמניות במרכזן, אך לא עד הסוף. מכניסים את הקרם לשק זילוף וממלאים בגדיבות רבה כך שהלחמניה תקבל פס רחב של מליה, ומחליקים את הקצה שלה בעזרת סכין לקבלת מראה חלק ואחיד. מפזרים אבקת סוכר מלמעלה ומגישים.

כאן הגיל מרגיש אחרת

רשת הדיור המוגן 'עד 120' הגיעה למודיעין

אני מזמינה אתכם
להכיר את **איכות**
החיים שחיכתם לה!

אורלי גולדרינג
מנהלת מכירות 'עד 120' הבית במודיעין

לתיאום פגישה אישית התקשרו אליי: 050-8440627

*כפוף לתקנון

*6120

רשת דיור מוגן לגיל השלישי בפריסה ארצית:
הבית בתל אביב | הבית בהוד השרון | הבית בראשון לציון | הבית במודיעין
בקרו: הבית בקרית מוצקין | הבית בנס ציונה | הבית בירושלים